

EVALUERING:
PROJEKT AF RØDE KORS OG
DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

VENNER VISER VEJ

Integration af nyankomne
flygtninge

KOLOFON

Forfatter: LG Insight

Udgivet af:

LG Insight

Røde Kors

Marts 2019

Layout: KreativGrafisk

Foto: Peter Sørensen og Johnny Wichmann

Tryk: KLS

ISBN Tryk: 978-87-995433-1-1

ISBN Web: 978-87-995433-2-8

Indholdsfortegnelse

1:	Baggrund og formål	4
	Baggrund for indsatsen "Venner Viser Vej"	5
	Projektets kontekst, udspring og vilkår	7
2:	Resumé	8
3:	Anbefalinger	13
4:	Evalueringsmetoder	15
	Indsamling af data	18
5:	Resultater	20
	Et læringsdrevet projekt	21
5.1:	Rammer for udbredelse	22
	Udbredelse sikres gennem VVs organisatoriske struktur	22
	Organisationernes samarbejde er en styrke for VV	23
	Udbredelse understøttes gennem tiltag målrettet lokal forankring	24
5.2:	Opnået udbredelse	26
	Bred udbredelse af VV-samarbejde trods dynamisk status	26
	Match mellem flygtninge og frivillige etableres fortsat trods færre nyankomne flygtninge til kommunerne	27
	Kommuner og aktivitetsledere peger på samme udfordringer for fortsat udbredelse af VV-indsatsen	27
	VV bidrager til erfaringsbaseret viden om bæredygtigt samarbejde mellem frivillige og kommune	29
	Eksempler på lokal tilpasning og forankring af samarbejde	31
5.3:	Udbytte af relationen	35
	Resultater fra kommunal spørgeskemaundersøgelse peger på integrationsfaglig effekt af VV	35
	Kommuners vurdering af VV-effekter underbygges i interview	38
	Frivillige fremhæver sociale effekter, mens beskæftigelseseffekten vurderes mere sekundært	40
	Flygtningenes vurdering af de frivilliges jobbidrag	44
	Opsamling af relationens udbytte	47
Bilag	.....	48
Bilag A:	Kort om Venner Viser Vej	49
Bilag B:	Realisering af projektmål	50
Bilag C:	Uddybning af organiseringen af VV	54
Bilag D:	Udbredelses- og fastholdelsestiltag	56
Bilag E:	Metoder til opgørelse af udbredelse og forankring	58

1

BAGGRUND OG FORMÅL

Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har i samarbejde med kommuner og frivillige organisationer landet over drevet projektindsatsen “Venner Viser Vej” i perioden fra 2016 til 2018. “Venner Viser Vej” (herefter forkortet: VW) er støttet af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Målet med VW har været, at alle nyankomne flygtninge skal tilbydes en relation til en frivillig, som kan være en ven og bistå med social trivsel samt understøtte flygtningens integration i det danske samfund, herunder styrke flygtningens tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet¹. Ligeledes har det været et delmål for projektet at styrke og etablere et samarbejde mellem kommuner og lokale frivilligrupper, som muliggør, at flygtninge får tilbuddet om en frivillig ven. Bl.a. gennem rekrutteringskampagner, lokale dialog- og samarbejds møder, udvikling af samarbejdsværktøjer mv., har Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp i samarbejde med andre lokale frivilligorganisationer etableret en organisering omkring tilbuddet.

LG Insight har i hele projektperioden været tilknyttet som ekstern evaluatør. Evalueringen bygger på et stort antal interview med projektaktører, kommunale aktører, frivillige samt flygtninge med tilknytning til VW. Derudover bygger evalueringen på en række kvantitative data, som belyser, hvor mange flygtninge, der tilknyttes en frivillig, samt kommunale og frivillige aktivitetslederes vurdering af indsatsens effekt. I nærværende evalueringsrapport er hovedresultater af evalueringen af VW præsenteret.

LG Insight har i projektperioden gennemført to statusnotater samt en midtvejsevaluering. Formålet med den løbende evaluering har været at dokumentere resultater og understøtte central læring i VW-projektet. Statusnotaterne har fremlagt central læring fra udvalgte kommuner med værdi for den videre projektindsats, mens midtvejsevalueringen har haft fokus på projektets målsætninger, udbredelse af tilbuddet samt bæredygtigheden af de samarbejder, der mellem frivillige og kommuner er skabt, og som er en forudsætning for fastholdelse af tilbuddet. Denne afsluttende evalueringsrapport bygger således videre på tidligere evalueringsnotater og rapporter.

Baggrund for indsatsen: “Venner Viser Vej”

Venner Viser Vej er som indsats båret af det store erfaringsgrundlag, der haves i både Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp, som begge er to store og erfarne organisationer. Den kapacitet og kompetence, begge organisationer har tilført projektet, har bidraget med et solidt erfaringsgrundlag til at bygge indsatsen op om og derpå udbrede og forankre. Organisationernes kapacitet og kompetence vedrører dels integrationsområdet, frivilligområdet samt erfaring med et eksisterende samarbejde med kommuner landet over.

VW blev som projekt præsenteret første gang på Røde Kors’ Landsmøde i 2014, hvor det ligeledes blev vedtaget som resolution foreslået af hovedbestyrelsen. VW er støttet af Udlændinge- og Integrationsministeriet med et ønske om, at Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp samarbejder om udbredelsen af tilbuddet.

¹ I bilag A “Kort om Venner Viser Vej” skitseres indsatsens forandringsteori, ligesom de centrale aktører i indsatsen præsenteres.

Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp indgik et samarbejde om VW, da begge organisationer vurderede, at de ville stå stærkere i forhold til at hjælpe med at integrere de mange nyankomne flygtninge i 2015. Samarbejdet markerede et signal om vigtigheden af indsatsen, og gjorde det muligt at samle de frivillige kræfter i en landsdækkende indsats for nyankomne flygtninge.

VW som projekt bygger videre på et samarbejdsgrundlag, der blev skabt mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp med udviklingsprojektet "Lokalsamfundet bygger bro"² (herefter: LBB) fra 2015-2016. LBB havde til formål at styrke det strategiske samarbejde mellem kommuner og frivillige foreninger og flygtninge.³ Erfaringer fra LBB indgår som grundlag for VW-indsatsen.

VW fik yderligere opbakning fra statsminister Lars Løkke Rasmussens på topmøde om integration i september 2015. På topmødet på Marienborg⁴ efterlyste statsministeren inspiration og ideer til, hvordan bl.a. civilsamfundet kunne bidrage til at integrere de mange nyankomne flygtninge.

CITAT – DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

“Vi valgte hurtigt at bakke op om Røde Kors’ initiativ om at få venner til flygtninge. Vi kunne jo lige som dem godt se, at hvis vi skulle håndtere den her opgave, så stod vi langt stærkere sammen end hver for sig.”

CITAT – RØDE KORS

“Når nu vi begge er to store organisationer med det samme sigte, så fungerer det rigtig godt, og vi bliver også hele tiden bedre og bedre og skaber nogle rigtig gode resultater sammen.”

---

2 Projektet blev igangsat i 2015 i et partnerskab mellem Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors og fem danske kommuner. LG Insight var tilknyttet som projektets evaluator.

3 Projektet bidrog med en række konkrete erfaringer vedrørende bl.a. etablering af faste samarbejdsformer mellem kommunerne og frivilligorganisationerne lokalt.

4 “Sammen om integration”, 24. september 2015

Projektets kontekst, udspring og vilkår

På landsplan har flere forhold haft betydning for VV-projektets mål og rammer i projektperioden 2016-18. Det vedrører bl.a. antallet af nyankomne flygtninge. VV blev igangsat som følge af et stort antal nyankomne flygtninge i 2015, hvor statsministeren inviterede til en fælles indsats med "Sammen om integration". I de efterfølgende år faldt antallet af nyankomne flygtninge betydeligt, og antallet af flygtninge, der blev boligvisiteret, gik således fra 10.592 flygtninge i 2015, til 844 flygtninge i 2018⁵.

Antallet af nyankomne flygtninge har haft indvirkning på projektindsatsen på flere områder. Dels har flere kommuner i sidste halvår af 2017 og i 2018 kun fået meget få – eller slet ingen – boligplacerede flygtninge til kommunen. Det har vanskeliggjort etablering af det lokale samarbejde, når samarbejdsformer ikke er drevet og sat i rutiner gennem konkrete samarbejder om match mellem flygtning og frivillig ven. Set i lyset heraf er det positivt, at det er lykket at udbrede og fastholde VV-samarbejdet i samme periode.

Nedgangen i antallet af nyankomne flygtninge kan også have indvirkning på rekruttering af frivillige. Billeder af flygtninge på motorvejene var i 2015 med til at mobilisere mange frivillige, der bl.a. på statsministerens opfordring meldte sig som frivillig. Nedgangen af nyankomne er afløst af mindre politisk og pressemæssigt lokalt fokus på integrationsområdet, hvilket kan have vanskeliggjort opgaven med at rekruttere frivillige til VV.

Siden 2015 har der været gunstige konjunkturer på det danske arbejdsmarked med en forholdsvis stor jobvækst, som også er kommet flygtninge under integrationsprogrammet til gode. Fra 2018 blev det som nævnt et formuleret delmål for VV at understøtte beskæftigelsen for flygtninge – dels betinget af den positive beskæftigelsesudvikling, og dels betinget af evalueringsresultater fra VV som viste, at civilsamfundet har en beskæftigelsesunderstøttende virkning.

I projektperioden er det samlede antal personer under integrationsprogrammet steget i kraft af især familiesammenføringer, hvoraf en stor del af de familiesammenførte er kvinder. I perioden er et større antal mænd end kvinder kommet i beskæftigelse, og bl.a. derfor retter VV et fokus mod støtte til kvinderne og familierne med f.eks. hverdagsplanlægning og forståelse for den danske arbejdsmarkedskultur. Det skyldes bl.a. at målgruppens behov har ændret sig, og i kraft af et fokus på generel beskæftigelse er der også kommet øget opmærksomhed på, hvordan VV-relationer har mulighed for at påvirke flygtningens forudsætninger for tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet.

---

5 Udlændinge- og integrationsministeriet: Tal på udlændingeområdet 31.12.2018

2

RESUMÉ

VW er udbredt til størstedelen af landets kommuner

Slutevalueringen viser, at VW er udbredt til 95 kommuner – dækkende 93 pct. af samtlige kommuner i Danmark⁶.

I 63 kommuner er VW etableret bæredygtigt og imødekommer den efterspørgsel, der er i kommunerne ift. antallet af frivillige venner, og samtlige flygtninge, der ønsker en frivillig ven, får det. I 32 kommuner er VW-indsatsen etableret i en ikke-fast formaliseret samarbejdsform og/eller ikke fuldt dækkende tilbud.

En spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner i forbindelse med slutevalueringen viser et vurderet fald i kommunernes formalisering af VW-indsatsen. Faldet kan forklares ved, at flere kommuner i 2018 har modtaget enten ingen eller ganske få nyankomne flygtninge, hvorfor det kan være vanskeligt at fastholde rutinerne. Samtidig afspejles det gennem antallet af samarbejdsaftaler, at arbejdet med forankring fortsat er i fokus, og ved udgangen af 2018 havde i alt 72 kommuner en underskrevet samarbejdsaftale.

Slutevalueringen viser, at VW-indsatsens forankringsgrad fortsat er stærk (omend faldende) og i fokus, hvilket både kan tilskrives en fortsat prioritering i kommunerne samt foreningsstrukturen og vedvarende fokus i de lokale frivillig-afdelinger. Det underbygges af, at 96 pct. af kommunerne i slutevalueringens spørgeskemaundersøgelser vurderer, at der fortsat er grundlag for at fastholde samarbejdet på trods af faldende kvoter. Antallet af frivillige er derfor (fortsat) den væsentligste årsag til ustabilitet i VW-tilbuddets forankring lokalt.

Samarbejde sikrer etablering af match trods udfordringer

I alt havde 7.173 flygtninge ved projektets afslutning en frivillig ven eller venskabsfamilie gennem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp. 1.200 ud af de 7.173 flygtninge blev matchet med en frivillig ven i 2018.

2.576 flygtninge havde en frivillig ven eller venskabsfamilie gennem Røde Kors, hvoraf 645 blev matchet i 2018. 4.597 flygtninge havde en ven eller venskabsfamilie gennem Dansk Flygtningehjælp, hvoraf 555 blev matchet i 2018.

Det er bl.a. mangel på tilstrækkeligt antal frivillige, som er årsag til, at ikke alle nyankomne flygtninge

⁶ I beregningen af antallet af kommuner, som VW-indsatsen er udbredt til, beregnes der efter, hvorvidt indsatsen dækker det kommunale behov. Det betyder, at 0-kvote kommuner indgår i kommuner, hvor behovet er dækket, hvorfor de derfor også indgår i det samlede regnskab over kommuner som dækkes af VW. Projektets målgruppe er nyankomne flygtninge, og projektet har derfor ikke prioriteret fokus på de fire kommuner, som i 2016 ikke skulle modtage nyankomne flygtninge, dvs. Albertslund, Brøndby, Høje-Taastrup og Ishøj (inkluderede oprindeligt også København). Det betyder ikke, at der ikke er behov for venne-tilbuddet i de pågældende kommuner, men at målgruppen i højere grad er indvandrere. I løbet af projektperioden er der sket en del stramninger på udlændinge- og flygtningeområdet, som betyder, at kommunerne skal modtage væsentligt færre flygtninge end forventet. Som følge af de faldende tal er antallet af kommuner, som ikke skal modtage flygtninge, steget fra fire kommuner i 2016 til 12 kommuner i 2018. Kommuner der ikke modtager nyankomne flygtninge fastholdes dog i de kvartalsvise opgørelser for overskuelighedens skyld.

får tilbud om en frivillig ven. 36 pct. af kommunerne svarer, at manglende frivillige er en årsag til, at ikke alle nyankomne flygtninge får en frivillig ven. Tilsvarende vurderer 44 pct. af de frivillige aktivitetsledere, at manglende frivillige er en årsag til, at VV-indsatsen kan være udfordret i at nå målene.⁷ Vurderingen af dette som en udfordring for VV-indsatsen er dog faldet betydeligt det seneste år. For kommunernes vedkommende fra 81 pct. til 36 pct. Og for aktivitetslederne⁸ fra 70 pct. til 44 pct. Faldet kan dels tilskrives faldende antal boligvisiterede flygtninge, men også målrettede rekrutteringsstrategier og indsatser.

I samme spørgeskemaundersøgelse svarer 60 pct. af kommunerne, at de i enten i høj grad eller nogen grad vurderer, at mangel på tilstrækkelig rekruttering af frivillige anses som en potentiel udfordring for VV-indsatsen på sigt. På samme spørgsmål svarer 62 pct. af kommunerne, at færre nyankomne flygtninge kan være en udfordring for VV-samarbejdet lokalt fremover. Tilsvarende vurderer 44 pct. af aktivitetslederne, at et faldende antal nyankomne flygtninge kan udfordre grundlaget for samarbejdet.

Besvarelserne fra kommunerne såvel som aktivitetslederne vidner om, at der fortsat eksisterer et behov for lokal støtte fra de regionale konsulenter til bl.a. understøttelse af rekruttering samt øvrige løbende udfordringer. Aktivitetsledernes og kommunernes vurdering af at et faldende antal nyankomne flygtninge er en potentiel udfordring på sigt, vidner samtidig om et eksisterende behov for at brede målgruppen ud, så den også favner flygtninge senere i integrationsprogrammet og/eller borgere udenfor integrationsprogrammet.

Organisationernes samarbejde er en styrke for VV

Flere kommuner oplyser, at deres motivation for deltagelse i VV-indsatsen i høj grad skyldes samarbejdet mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp. Samarbejdet giver større lovninng på leverancesikkerhed og fælles kompetencer og værdier blandt de frivillige. Kommunerne vægter ligeledes, at organisationerne lokalt står for koordineringen af indsatsen mellem frivilligforeningerne og match mellem frivillige og flygtninge.

Størstedelen af aktivitetslederne finder samarbejdet mellem foreningerne lokalt uproblematisk og berigende. De lokale foreninger deler opgaverne forskelligt mellem sig, og i enkelte kommuner er indsatsen smeltet sammen, så de frivillige oplever et tilhørsforhold til begge organisationer.

VV-indsatsen styrker integrationsindsatsen

Hovedparten af kommuner og aktivitetslederne vurderer i slutevalueringens spørgeskemaundersøgelser, at VV-indsatsen på forskellige områder har effekt for integrationen⁹.

- 91 pct. af kommunerne og 92 pct. af aktivitetslederne svarer, at flygtninge med en frivillig ven får et styrket netværk i samfundet.
- 86 pct. af kommunerne og 71 pct. af aktivitetslederne oplever, at den frivillige ven støtter med praktisk hjælp til at planlægge en hverdag med arbejdsliv og familieliv.

⁷ Undersøgelse blandt aktivitetsledere: Røde Kors (2018) N: 59.

⁸ En aktivitetsleder, også kaldet en koordinator, er den frivillige, der er ansvarlig for, i den lokale frivillige afdeling eller frivillig-gruppe, at varetage de koordinerende opgaver i VV-indsatsen. Aktivitetslederne varetager typisk samarbejdsrelationen til kommunen, ligesom det er aktivitetslederen, der typisk står for match af flygtning og frivillig.

⁹ Undersøgelse blandt kommuner: LG Insight (2018) N:72. Undersøgelse blandt aktivitetsledere: Røde Kors (2018) N: 59.

- 85 pct. af kommunerne og 95 pct. af aktivitetslederne vurderer, at flygtninge med en frivillig ven får bedre kendskab til dansk kultur, herunder demokratiforståelse.
- 84 pct. af kommunerne og 93 pct. af aktivitetslederne vurderer, at flygtninge med en frivillig ven får forbedret deres dansksproglige kompetencer
- 79 pct. af kommunerne og 81 pct. af aktivitetslederne vurderer, at flygtninge med en frivillig ven får øget tilknytning til samfundet gennem deltagelse i foreningslivet eller ved at deltage i forældremøder på skoler el.lign.

Frivillige venner peger på samme vurderede effekter som de kommunale aktører og aktivitetsledere. De lægger især vægt på kendskabet til danske normer og værdier samt praktisk støtte i hverdagen (f.eks. med at læse breve o. lign.).

Flygtninge giver i interview generelt udtryk for samme resultater af kontakten med en frivillig ven, men betoner især værdien af danskundskaber, da de ellers kun i mindre grad ville bruge det danske sprog udenfor sprogskolen. Flygtningene forklarer også, at kontakten til en frivillig ven hjælper dem til at forstå danskerne og den danske kultur bedre. Flere flygtninge fortæller i interview, at de ofte følte sig ensomme før de mødte den frivillige, men at de efter at have fået kontakt til den frivillige stille og roligt bliver introduceret til flere danskere og på den måde får udvidet deres netværk.

Frivilliges relation til flygtninge bidrager til beskæftigelsesindsatsen

Både kommuner, frivillige samt flygtninge peger i evalueringen på, at VV-tilbuddet både direkte og indirekte bidrager til at styrke flygtningenes tilknytning til virksomhedstilbud, herunder ordinær beskæftigelse.

I kommunernes vurdering af VV-relationens betydning for flygtningens tilknytning til beskæftigelse vurderer 56 pct., at relationen i enten høj grad eller *i nogen grad* har en understøttende effekt. Tilsvarende vurderer 83 pct. af aktivitetslederne, at relationen i enten *meget høj grad*, *høj grad* eller *nogen grad* har en effekt¹⁰. De kommuner, der vurderer at relationen har en effekt, svarer uddybende på, hvad de konkret vurderer, at relationen bidrager til. Dette viser bl.a., at 56. pct. vurderer, at relationen bidrager til flygtningenes øgede forståelse for det danske arbejdsmarked, og at 47 pct. vurderer, at relationen bidrager til flygtningenes øgede netværk med værdi for deres jobsøgning.

Flygtningene underbygger gennem interview, at deres relation til den frivillige har haft betydning for deres beskæftigelse. Flere siger i interview, at deres frivillig ven har hjulpet dem med rådgivning om job, jobsøgning og/eller brugt deres netværk til at hjælpe dem i beskæftigelse. Interview med frivillige venner viser samme billede af relationen, og de fortæller, hvordan de er med til at søge efter ledige jobs og skrive ansøgninger. De frivillige fortæller, hvordan de kan hjælpe flygtningen med at finde frem til relevante virksomheder, hvor de kan aflevere uopfordrede ansøgninger.

¹⁰ Kommunerne svarer ud fra en 5-trins skala, mens aktivitetslederne svarer ud fra en 6-trinsskala.

Udfordringer - mangel på tilstrækkeligt antal frivillige og faldende antal nyankomne

Gennem det meste af projektperioden har der været udfordringer med at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige for at kunne imødekomme efterspørgslen fra flygtninge, der ønsker et match. Mange flygtninge er blevet tilbudt et match, men i mange kommuner har der været ventetid, før der blev fundet et frivilligt match til flygtningen(e). I kraft heraf er rekruttering også et vedvarende fokusområde hos aktivitetslederne, som løbende arbejder på rekruttering gennem f.eks. omtale. I december 2018 manglede Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp ca. 991 frivillige på landsplan. I starten af januar 2019 iværksatte organisationerne en landsdækkende rekrutteringskampagne, hvilket resulterede i 781 frivillighenvendelser. I januar 2018 resulterede en tilsvarende kampagne i 503 frivillighenvendelser.

VV-indsatsen udfordres af et faldende antal nyankomne flygtninge og familiesammenførte under integrationsprogrammet i 2017 og 2018, ligesom der også i 2019 forventes et mindre antal nyankomne flygtninge, som boligplaceres i kommunerne. Personlige kontakter og rutiner i samarbejdet risikerer at forringes over tid, hvis ikke samarbejdet vedligeholdes, hvilket blandt andet allerede ses ved et fald i formaliseringsgraden af den måde, som kommunerne tilbyder flygtninge kontakt til en frivillig på. Når samarbejdsformer ikke vedligeholdes i "løbende drift", er der behov for at fastholde relationer mellem kommuner og frivillig-organisationer på anden vis.

I forhold til at udbygge samarbejdet peger 61 pct. af kommunerne på, at der er behov for at ruste de frivillige i forhold til kendskab til flygtninge og deres rolle som frivillig. 58 pct. af kommunerne peger på behov for øget rekruttering af frivillige, så flere nyankomne flygtninge kan tilbydes en frivillig ven, herunder også fokus på rekruttering af en bredere gruppe af frivillige.

Tilsvarende er VV udfordret af, at aktivitetslederne varetager mange og vigtige opgaver. Over tid er der en risiko for, at nogle aktivitetsledere har svært ved at fastholde drivkraften og løber ind i en projektræthed. Her har Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp (projektleder og fagkonsulenter m.m.) løbende revitaliseret projektenergien gennem rådgivning og støtte med aktiviteter m.m., hvilket der fortsat vil være behov for i de kommende år.

Projektindsatsen opfylder og realiserer fire ud af fem mål

LG Insight vurderer på baggrund af evalueringresultater, at målene for VV samlet set er **delvist realiseret**. Således er fire ud af de i alt fem succeskriterier ifølge vurderingerne realiseret, og ét succeskriterie vurderes ikke realiseret: tilstrækkelig rekruttering af frivillige. I relation til det ikke-realiserede kriterium finder LG Insight, at projektaktørerne har arbejdet målrettet med det ene succeskriterium i bestræbelserne på at opfylde målet.

ANBEFALINGER

Evalueringen har peget på nogle udfordringer for projektet, som ligeledes har påvirket realiseringsgraden af projektets succeskriterier. Dels drejer det sig om udfordringen med tilstrækkelig rekruttering af frivillige. Dels handler udfordringerne om fastholdelse af fokus og samarbejdsrelation med kommunerne i en tid, hvor der ankommer færre boligvisiterede flygtninge. Anbefalingerne har til formål at identificere tiltag, der vil understøtte en fortsat udbredelse og forankring af indsatsen lokalt.

LG Insight anbefaler på den baggrund, at der fremadrettet er fokus på følgende områder:

Fortsat fokus på rekruttering af frivillige venner:

- Det anbefales, at Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp fortsat arbejder målrettet med rekruttering gennem lokale understøttende indsætter og landsdækkende kampagnearbejde. Slutevalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt kommuner identificerer, at øget fokus på rekruttering samt øget fokus på at ruste nye såvel som eksisterende frivillige til rollen som frivillig i den konkrete indsats kan være med til at understøtte udbygningen af samarbejdet.
- Gennem fastholdelse af tilbud om kurser til frivillige, kan organisationerne understøtte en fortsat udbredelse af viden om indsatsen og samtidig fastholde eksisterende frivilliges motivation.
- Ryk-ud kurser bør fortsat afholdes, fordi erfaringer viser, at Ryk-ud-kurserne både styrker viden om indsatsen og samtidig kan fungere som rekrutteringsplatform, da flere af deltagerne på ryk-ud kurserne (endnu) ikke er tilmeldt WV-indsatsen.

Fokus på frivilliges brede integrations- og beskæftigelsesbidrag:

- I evalueringen peger såvel kommunale aktører, aktivitetsledere/frivillige og flygtningene selv på, at WV-indsatsen har integrationsfaglige udbytter for de nyankomne flygtninge på en lang række områder. Også fremover bør indsatsen måles på de bredere integrationsfaglige resultater, herunder social og familiemæssig trivsel, medborgerskab, dansksproglige kompetencer og tilknytning til job og uddannelse.
- Både de kommunale aktører og frivillige har forskellige vurderinger af indsatsens beskæftigelsesfaglige resultater. Generelt fremhæver alle, at indsatsen har en understøttende betydning for, at flygtninge kommer i beskæftigelse, ligesom flygtninge i interviews fremhæver, at frivillige har hjulpet dem med at få (og fastholde) et job. Samtidig viser evalueringen, at frivillige ikke altid selv er bevidste om deres konkrete bidrag i forhold til flygtningens beskæftigelsessituation. Det bør i højere grad synliggøres. Kommunerne fremhæver vigtigheden i, at de frivillige bliver klædt godt på til opgaven, hvilket b.l.a. hænger sammen med bevidstheden om den beskæftigelseseffekt, som den frivillige indsats har. Det er afgørende, at disse effekter er tydelige for både kommunale aktører og frivillige, da det vil understøtte og styrke forståelsen for samarbejdet om fælles mål mellem aktørerne.

- Evalueringen peger på, at indsatsen også er med til at fastholde flygtninge i beskæftigelse. I integrationsindsatsen er der stort fokus på jobtilknytning, men mindre fokus på jobfastholdelse. Her kan indsatsen fremadrettet spille en central rolle i forhold til at hjælpe flygtninge i job med rådgivning og motivere dem til at fastholde deres danskuddannelse, mens de er i beskæftigelse.

Udvidelse af målgruppe er integrationsfagligt meningsfuldt og styrker samtidig grundlaget for formaliseret samarbejde:

- Gruppen af nyankomne flygtninge er forholdsvis lille og udgør et utilstrækkeligt antal i forhold til løbende at kunne fastholde formalisering af samarbejdsformer lokalt. En række borgere senere i integrationsprogrammet eller udover har ikke tidligere fået tilbudt en frivillig ven. Det er vurderingen, at disse målgrupper også kan have fordele ved en relation til en frivillig ven, hvorfor VV-indsatsen fremover skal udvide målgruppen til også at favne flygtninge senere i integrationsprocessen.

Bekæmpelse af projektræthed og fastholdelse af motivation:

- Det er almindeligt, at en projektindsats over tid har behov for jævnlig iltning af motivation. Det anbefales, at funktioner der varetages af regionale konsulenter fastholdes, da evalueringen viser, at de udgør en væsentlig rolle i faglig sparring og fastholdelse af motivation hos aktivitetsledere og frivillige. Samtidig udgør konsulenterne en væsentlig rolle i vidensdeling på tværs af de lokale samarbejder, og kan på den måde bidrage til ny inspiration og løsning af eventuelle udfordringer.

Konsolidering af allerede etablerede samarbejdsrelationer:

- Der bør (fortsat) i 2019 være fokus på at konsolidere allerede eksisterende VV-tilbud i kommunerne. Arbejdet med at udbrede de skriftlige samarbejdsaftaler bør fortsætte, ligesom samarbejds- og dialogmøder er med til at styrke samarbejdet i kommuner, hvor der er behov for tiltag for at styrke samarbejdet lokalt.

Fokus på metoder for motivering af flygtninge ift. VV-tilbuddet:

- Det har stor betydning, om de nyankomne flygtninge aktivt tilskyndes til at takke ja til et tilbud om en frivillig ven. Gennem interview i de 13 case-kommuner blev der identificeret en spredning i forhold til hvor stor en andel af flygtningene, som takker ja til tilbuddet, men også hvordan tilbuddet blev givet (motiveret). Røde Kors og de lokale aktører bør derfor have fokus på, om tilbuddet gives "neutralt" og er ét blandt flere, eller om VV-tilbuddet motiveres positivt af kommunerne.

4

EVALUERINGS- METODER

Evalueringen bygger på en række udvalgte metoder af både kvalitativ og kvantitativ karakter. I bilag B præsenteres en detaljeret gennemgang af WV-projektets definerede mål, hvor realiseringsgraden af de enkelte mål vurderes på baggrund af evalueringsdata.

Projektmålene er formuleret under følgende fem temaer:

- Udbredelse
- Samarbejde
- Rekruttering
- Læring
- Udbytte af relationen

Personlige interview:

LG Insight har gennem projektperioden afholdt i alt 116 personlige interview med aktører, der har haft del i indsatsen. Dette i perioden fra primo 2017 – ultimo 2018. Nogle aktører er interviewet to gange idet tre udvalgte kommuner har været genbesøgt i projektperioden.

Konkret fordeler de personlige interview sig over følgende aktører:

- 25 interview afholdt med aktivitetsledere fra lokale Røde Kors-afdelinger
- 24 interview afholdt med kommunale aktører (herunder ledere, teamkoordinatorer eller sagsbehandlere m.m.)
- 22 interview afholdt med frivillige venner
- 21 interview afholdt med flygtninge
- 15 interview afholdt med aktører fra Røde Kors/Dansk Flygtningehjælp
- 9 interview afholdt med øvrige samarbejdspartnere.

Spørgeskemaundersøgelser:

LG Insight har gennem projektperioden gennemført i alt fire spørgeskemaundersøgelser omfattende landets kommuner. I spørgeskemaundersøgelserne afdækkes kommunernes praksis med at give WV-tilbuddet til flygtninge, samt deres vurdering af WV-samarbejdet og senere dets generelle betydning for effekten af integrationen af nyankomne flygtninge.

Røde Kors har derudover årligt foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt aktivitetslederne, hvori spørgsmål har været afstemt i overensstemmelse med spørgsmål stillet de kommunale aktører i undersøgelserne foretaget af LG Insight.

De fire spørgeskemaundersøgelser blandt kommunerne i evalueringsperioden er foretaget med følgende fokus:

- **2016:** Frivilligundersøgelse, der afdækkede kommunernes samarbejde med civilsamfundet (svarprocent: Ca. 68 pct.)
- **2017:** Undersøgelse, der afdækkede kommunernes grad af samarbejde med frivillige i forbindelse med Venner Viser Vej. I alt deltog 69 kommuner svarende til en svarprocent på ca. 76 pct.
- **2018 (1. kvartal):** Undersøgelsen afdækkede kommunernes samarbejde med frivillige samt kommunernes effektivitet af indsatsen. I alt deltog 61 kommuner svarende til ca. 64 pct.
- **2018 (4. kvartal):** Undersøgelsen afdækkede kommunernes samarbejde med frivillige ifm. Venner Viser Vej, inkl. opfølgning på effektfokus. 72 kommuner deltog svarende til 75 pct.

Data vedrørende udbredelsen af VV:

Røde Kors har i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp gennem hele projektperioden systematisk indsamlet data over indsatsens nationale udbredelse. Det vedrører udbredelsen af VV-indsatsen i kommunerne, herunder formaliseringsgrader af samarbejdet (antal samarbejdsaftaler m.m.). Dette er indsamlet via en monitoreringsdatabase, der i samarbejde mellem de to organisationer blev udviklet i projektets første tid.

LG Insight har i hele evalueringsperioden modtaget kvartalsvise data vedrørende udbredelsen af VV i landets kommuner, herunder opdelt på tre grader af vurderet lokal bæredygtighed samt antal samarbejdsaftaler.

Observationsstudier:

LG Insight har gennemført i alt to observationsstudier i hver deres kommune. Det ene observationsstudie er gennemført via deltagelse på et Ryk-ud¹¹ kursus, hvor flere end 60 frivillige og øvrige lokale borgere deltog.

---

11 For at udbrede VV-tilbuddet og styrke rekruttering og forankring udbyder Røde Kors som en del af VV-indsatsen ekspertoplæg om kulturmøder til frivillige over hele landet. Kurserne afholdes lokalt rundt om i landet og tilrettelægges i et samarbejde mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp, hvorfor der også deltager oplægsholdere fra Dansk Flygtningehjælp. Kurserne er ikke udelukkende målrettet personer, der i forvejen er frivillige i organisationerne. Alle med interesse og tilknytning til integrationsområdet kan deltage.

Det andet observationsstudie er gennemført via deltagelse på et dialogmøde mellem Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp, kommunale aktører samt lokale frivillige organisationer.

Materialeanalyser:

I evalueringsgrundlaget er alt relevant materiale inddraget. Det vedrører information formidlet på hjemmesider, pjecer, referater m.m. samt evalueringer af "Ryk-ud"- kurser gennemført af Røde Kors.

Case-analyser i udvalgte kommuner:

I alt har 13 kommuner deltaget i evalueringen med interview af både kommunale aktører, aktivitetsledere fra lokalafdelinger samt frivillige og flygtninge. I alt har tre kommuner deltaget med to nedslag, hvilket har muliggjort at evalueringen har fulgt udviklingen i samarbejdet i de pågældende kommuner.

Indsamling af data

Dataindsamlingen i forbindelse med Venner Viser Vej består som tidligere beskrevet af kvalitative såvel som kvantitative data.

LG Insight har gennem hele projektperioden indsamlet viden og data gennem personlige interview, observationer og spørgeskemaundersøgelser (jf. ovenstående oversigt). Derudover har Røde Kors bidraget med kvartalsvise opgørelser over indsatsens nationale udbredelse (udbredelse i kommuner), antal samarbejdsaftaler m.m., hvilket er opgjort i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp. Røde Kors bidrager desuden med evalueringer på baggrund af afholdte "Ryk-ud" kurser, som er afholdt rundt om i landet gennem hele projektperioden.

LG Insight har været ansvarlig for data vedrørende evalueringens effektspor og viden om samarbejdsformer mellem kommunale og frivillige aktører (gennem aktørinterview og spørgeskemaundersøgelser blandt kommuner).

Røde Kors har været ansvarlig for data vedrørende indsatsens udbredelse samt erfaringer og udbytte fra de afholdte ryk-ud kurser.

Opdelingen af dataindsamling har dog enkelte undtagelser, idet LG Insight, i spørgeskemaundersøgelser blandt kommunerne, også spurgte ind til kommunernes vurdering af indsatsens udbredelse (f.eks. "Hvor mange flygtninge og familiesammenførte bliver tilbudt match med en frivillig ven"). En anden undtagelse er, at Røde Kors i deres årlige spørgeskemaundersøgelse blandt frivillige aktivitetsledere undersøger de frivilliges vurdering af effekt ved at bede dem vurdere, hvad flygtningens kontakt til en frivillig bidrager til.

Følgende viden og data er hhv. indsamlet af LG Insight og Røde Kors:

Data indsamlet af LG Insight

- Viden om lokale samarbejdsformer og bæredygtighed (via interview)
- Viden om kommunernes samarbejde med frivillige vedr. integrationsindsats (via spørgeskemaundersøgelse)

- Viden om frivillige og flygtninges oplevede effekt og udbytte af relationen (via interview)
- Viden om kommunernes vurderede effekt af indsatsen og udbytte af relationen (via spørgeskemaundersøgelse og interview)
- Viden om projektaktørers (Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp) erfaringer fra lokale såvel som interne samarbejder.

Data indsamlet af Røde Kors (og Dansk Flygtningehjælp)

- Viden om indsatsens udbredelse og nationalt rekrutteringsbehov (via kvartalsvise statusopgørelser)
- Viden om antallet af match på landsplan (via årsopgørelse)
- Viden om output fra afholdte kurser blandt frivillige og kommunale aktører (via evalueringsskemaer)
- Viden om frivillige aktivitetslederes lokale erfaringer med indsatsen (via spørgeskemaundersøgelse)

EVALUERINGSMATERIALER

I evalueringsperioden 2016-2018 har LG Insight fremstillet erfaringspunkter og evalueringresultater med det formål at bidrage til dokumentering af indsatsens opnåede resultater samt bidrag til læring til videre understøttelse af udbredelse og forankring af indsatsen. Foruden nærværende afsluttende evalueringsrapport er der i projektperioden udarbejdet følgende evalueringsmaterialer:

- En indledende interessentanalyse, der bl.a. afdækker aktørernes behov og vilkår i forbindelse med Venner Viser Vej – både kommunernes og frivilligorganisationernes behov og vilkår (august 2016)
- Et statusnotat, der opsamler læringspunkter fra fem kommuner med et velfungerende samarbejde. Statusnotatet dokumenterer resultater samt lærings- og udviklingspunkter for Venner Viser Vej (juni 2017)
- En midtvejsevaluering, der dels fokuserer på status på udbredelsen af Venner Viser Vej i landets kommuner, dels fokuserer på en opsamling af erfaringer og læringspunkter fra 10 udvalgte kommuner (primo 2018)
- En effektundersøgelse, der undersøger kommunernes vurdering af indsatsens effekt for flygtninge såvel som kommunens integrationsindsats (februar 2018)
- Et statusnotat, der opsamler erfaring og viden vedr. den effekt, som frivillige såvel som kommunale aktører oplever, at relationen mellem frivillige og flygtninge bidrager med. Derudover inddrager notatet også oplevelser og erfaringer fra nyankomne flygtninge, som er i match med en frivillig ven/familie (august 2018)

RESULTATER

5

Resultaterne for WV-indsatsen præsenteres i tre hovedafsnit. Første del præsenterer det arbejde, der har sikret udbredelse af projektet, og herunder med fokus på de udviklede projektrammer samt organiseringen, der har været medvirkende til, at projektet har kunne opnå udbredelse såvel som effekt.

Andet delafsnit præsenterer den udbredelse, som indsatsen har opnået på baggrund af de udviklede projektrammer og organisering.

Tredje og sidste delafsnit præsenterer indsatsens opnåede effektresultater, som har været mulige at opnå på baggrund af den beskrevne udbredelse. Sidste afsnit har derfor fokus på udbyttet af relationer mellem frivillige og flygtninge.

Et læringsdrevet projekt

Evalueringen viser, at WV i meget høj grad har tilpasset sig lokale forhold. Der er ikke udviklet et koncept eller manual for "den rigtige" samarbejdsmodel mellem kommune og frivilligorganisationerne. I stedet er WV-indsatsen mange steder oprettet i allerede etablerede samarbejdsformer eller er formet i tæt dialog med lokale aktører (bl.a. gennem dialogmøder med kommuner og lokale frivilligorganisationer). Derudover har de regionale konsulenter bidraget med bl.a. erfaringer og anbefalinger baseret på øvrige samarbejdsaftaler i andre kommuner, og på den måde har konsulenterne bidraget til en fremmelse af erfaringer på tværs af de lokale samarbejder.

Evalueringen viser, at det nationale niveau i projektorganisationen har været drevet af læring fra evalueringen eller fra følgegruppe m.m. Ryk-ud-kurser er tilpasset på baggrund af evalueringer, ligesom dialogmøder og kampagner har været iværksat for at fremme rekruttering af frivillige. Tilsvarende er materialer udviklet i tæt dialog med både frivillige, flygtninge og kommunale aktører.

Under projektperioden har der været erfaringsopsamlinger, hvor såvel positive som negative erfaringer er blevet indsamlet med læring for aktører i andre kommuner. Erfaringerne er blevet indsamlet og formidlet på både hjemmeside, i pjecer og inspirationsmaterialer, samt mundtligt formidlet på møder, oplæg på dialogmøder eller ryk-ud-kurser over hele landet.

Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har opbygget en monitoreringsdatabase, hvor status for samarbejdet i alle kommuner er registreret, herunder status for samarbejdsgraden i kommunen. Databasen har løbende givet et godt styringsgrundlag for konsulenter i Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp i forhold til at støtte de lokale aktører med at udbygge/fastholde samarbejdet.

5.1 Rammer for udbredelse

Udbredelse sikres gennem VVs organisatoriske struktur

Organisatorisk fordeler projektet sig over tre niveauer i form af et nationalt, regionalt og lokalt niveau. Hvert niveau har fastdefinerede ansvarsopgaver, men indgår i et tæt samspil med hinanden.

I Bilag C præsenteres en detaljeret gennemgang af de tre organisatoriske niveauer, som også skitseres i nedenstående figur, herunder hvilke opgaver og hvilke personer der knytter sig til henholdsvis det nationale, det regionale og det lokale niveau.

Organiseringen af VV, herunder med opdelingen af de tre ovennævnte niveauer, og samarbejdet mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp, vurderes at have haft afgørende betydning for udbredelsen såvel som forankringen af projektet. Organiseringen af projektet har skabt de rette rammer for, at projektet har opnået den udbredelse, som gør, at VV ved udgangen af 2018 dækker behovet i 93 pct. af landets kommuner ved at være til stede i 95 kommuner.

I slutevalueringens spørgeskemaundersøgelse svarer kommunerne desuden på, hvilken betydning Røde Kors og Dansk Flygtningehjælps organisering af VV-indsatsen har haft for kommunens samarbejde med frivillige.

Her svarer 46 pct. af kommunerne, at organiseringen betyder, at de frivillige er klædt på til samarbejdet, 42 pct. svarer, at det medvirker til, at der er en klar ansvars- og rollefordeling mellem frivillige og kommunen, 41 pct. svarer, at organiseringen bidrager til baggrundsstøtte af de frivillige gennem konsulenterne fra det regionale niveau, og 37 pct. svarer, at organiseringen med bl.a. samarbejdsaftaler og øvrige redskaber betyder, at rutinerne sikres. Kun 10 pct. svarer, at organiseringen ikke har nogen betydning.

Kommunernes besvarelser vidner om, at deres motivation til at starte og fastholde samarbejde med frivillige fra Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp understøttes af indsatsens organisering, ligesom at udbredelsen og fastholdelsen af indsatsen lokalt må vurderes at have styrkede forudsætninger gennem organiseringen og støtten fra bl.a. det regionale og nationale niveau.

Organisationernes samarbejde er en styrke for VV

Samarbejdet mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp er udbygget på alle tre niveauer (nationalt, regionalt og lokalt), og der holdes løbende koordinerende møder blandt medarbejdere i de to organisationer.

De to organisationer har i fællesskab formuleret en samarbejdsaftale, som indeholder rammer for samarbejdet samt otte samarbejdsdogmer. Rammerne for samarbejdet indeholder blandt andet en konflikttrappe, der angiver løsningsstrin i eventuelle konflikter hos de frivillige. Samarbejdsdogmerne formulerer desuden en hensyntagen, respekt og inddragelse i hinandens aktiviteter¹².

Konsulenter hos både Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp peger på, at et egentligt samarbejde mellem de regionale konsulenter ikke er et resultat af VV, men at VV-samarbejdet har bragt organisationerne tættere på hinanden. Ved at formulere en samarbejdsaftale er kontakten og koordineringen blevet hyppigere, hvilket også smitter af på andre aktiviteter. Organisationerne understøtter i høj grad hinandens arbejde, ligesom der er en række eksempler på, at frivillige ikke skelner mellem at være frivillig i den ene eller anden organisation, ligesom der også er frivillige, som er medlem af begge organisationer. Tilsvarende peger de kommunale aktører i interview på, at de to organisationer tilsammen har "organisatorisk muskelkraft", som giver kommunerne lovninng på både "leverance-sikkerhed" i forhold til rekruttering af frivillige, men også i forhold til at klæde de frivillige på til opgaven. De kommunale aktører vægter desuden, at de med VV-indsatsen har fået etableret en nem og ukompliceret samarbejdsrelation til civilsamfundet gennem de lokale aktivitetsledere.

I interview med centrale ledere fra begge organisationer fremhæves, at samarbejdet er oplevet tilfredsstillende på alle niveauer i projektorganisationen. Samarbejdet har udviklet sig fri for konkurrence, hvilket også afspejles lokalt, hvor flere frivilligorganisationer samarbejder. Ledere fra begge organisationer peger i interview på, at VV-samarbejdet fremadrettet bør være et partnerskab mellem organisationerne og ikke et samarbejde. Et partnerskab vil stille organisationerne mere lige i VV-indsatsen, så VV-indsatsen formelt drives af både Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp i et partnerskab.

¹² LG Insight: "Midtvejsevaluering af VV" (2018)

CITAT – RØDE KORS

“Venner Viser Vej har været en god anledning til at få formaliseret det samarbejde, der før lå mere latent. Det er mit indtryk, at vi er blevet enormt gode til at se hinanden som en fælles ressource, og at det faktisk gælder over hele landet.”

CITAT – DANSK FLYGTNINGEHJÆLP

“Særligt i løbet af foråret 2018 begyndte det at blive rigtig tydeligt, at vi i samarbejdet havde fat i noget som gav mening. Fra det fælles konsulentmøde som vi havde i 2017, og frem til det vi havde i 2018, kunne vi se og mærke en kæmpe udvikling. Folk var ikke længere opdelt, men var meget mere som kollegaer”

Udbredelse understøttes gennem tiltag målrettet lokal forankring

Udbredelsen af WV til landets kommuner afhænger af de frivillige foreninger såvel som af kommunerne. Derfor har Røde Kors iværksat og Dansk Flygtningehjælp understøttet aktiviteter, der er målrettet begge parter¹³.

Følgende aktiviteter har bidraget til spredning af WV-indsatsen:

- Røde Kors har afholdt og deltaget i 40 samarbejds- og dialogmøder med kommuner og andre frivillige foreninger samt en lang række møder med kommunale jobcentre eller anden relevant kommunal part med henblik på at etablere/fremme samarbejde. Deltagerantallet har varieret fra 25 til 250 deltagere.
- Røde Kors har i samarbejde med Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) afholdt fire inspirationsmøder for kommuner med intet eller lav grad af samarbejde med civilsamfundet for på den måde at inspirere kommuner til blandt andet at arbejde med WV. I alt deltog 53 kommunale repræsentanter fra 29 kommuner. CFSA har foretaget en anonym opsamling af deltagernes udbytte, som peger på, at møderne bl.a. bidrager med viden om samarbejdets juridiske aspekter, inspiration til organisering af samarbejde samt forståelse af hvad et samarbejde med frivillige indebærer.

---

¹³ Bilag D præsenterer de tiltag, der i projektperioden har bidraget til udbredelse og fastholdelse af WV-indsatsen. Konkret oplister Bilag D tiltag under følgende tre overordnede temaer: “kurser og informationsmøder”, “hjemmeside og materialer” og “kampagner”.

- Røde Kors har i hele projektperioden afholdt i alt 41 ryk-ud-kurser, hvor over 1.015 frivillige har deltaget. På kurserne deltager både frivillige fra Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp samt øvrige aktører. Ryk-ud kurser afholdes over hele landet med stor geografisk spredning, og planlægges i samarbejde med lokale aktører. I anonym evaluering heraf tilkendegiver 95 pct., at de var tilfredse med kursets indhold, og at de bl.a. fik ny viden om kulturmøde, flygtningenes situation samt varetagelse af rollen som frivillig ven i relation med en flygtning.
- Røde Kors har sammen med Dansk Flygtningehjælp gennemført fælles landsdækkende rekrutteringskampagner for at få flere frivillige tilknyttet WV-indsatsen. Begge kampagner blev gennemført i starten af 2018 og igen i 2019. Derudover har Røde Kors og lokale aktivitetsledere sammen iværksat målrettede rekrutteringsindsatser/-kampagner, som har været tilpasset de lokale behov.
- Røde Kors har udviklet værktøjer, som skal understøtte og vejlede kommunerne i deres samarbejde med frivillige. Disse værktøjer er bl.a. en guide for kommunerne¹⁴, men også informationsfoldere og samtykke-skemaer på fem forskellige sprog til flygtninge.

Røde Kors har udarbejdet en guide til kommunerne, som er et værktøj, kommunerne kan anvende som vejledning til forskellige opgaver. Guiden er derfor målrettet kommuner, der er interesseret i at samarbejde med frivillige og indeholder råd og vejledninger i forbindelse med opstart af samarbejdet, ligesom den giver råd til at fastholde og vedligeholde samarbejdet.

Indholdsmæssigt fordeler guiden sig over tre faser:

- Sådan kommer I i gang,
- Sådan etablerer I et godt samarbejde
- Sådan holder I samarbejdet ved lige

Foruden de nævnte aktiviteter, som Røde Kors enten har faciliteret eller understøttet, har samarbejdet med andre frivillige organisationer også en rolle i projektets udbredelse. Samarbejdet mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har bidraget til, at indsatserne og aktiviteterne målrettes en fælles indsats i lokalområderne.

CITAT – KOMMUNAL AKTØR

“Samarbejdet mellem lokale frivillige foreninger gør det mere bæredygtigt i forhold til samarbejdet med kommunen – der er mindre sårbarhed, fordi man hjælper hinanden”.

CITAT – KOMMUNAL AKTØR

“Bredden i samarbejdet betyder, at vi oplever, at de frivillige organisationer kan rekruttere bredere i forhold til nye frivillige”

¹⁴ “Sådan samarbejder I med frivillige om netværkstilbud”, Røde Kors, oktober 2017

5.2 Opnået udbredelse

Bred udbredelse af VV-samarbejde trods dynamisk status

Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp udviklede i projektets opstart en monitoreringsdatabase, hvor indsatsens udbredelse blev opdateret kvartalsvist. Database har fungeret som et væsentligt redskab i både dokumentation af indsatsen udvikling og i prioriteringen af ressourcer og fokus.

Ved brug af databasen dokumenteres det, at VV-indsatsen ved projektets afslutning tilbydes i 95 kommuner i alt.

I bilag E beskrives, hvilke parametre den kvartalsvise status er opgjort efter. Derudover indeholder bilag E to danmarkskort, der illustrerer den udvikling og forankring VV har opnået i perioden 2. kv. 2016 – 4. kv. 2018.

Projektperiodens sidste kvartalsopgørelse (kvartal 4, 2018) viser, at samarbejdet er fast forankret og matcher det lokale behov i 63 kommuner. I 32 kommuner er samarbejdet løst forankret og behovet for match ikke fuldt dækket. Kun i tre kommuner er VV ikke etableret, hvorfor nyankomne flygtninge ikke tilbydes et VV-tilbud. Opgørelsen viser også, at i alt 72 kommuner har en samarbejdsaftale mellem kommune og Røde Kors eller Dansk Flygtningehjælp. Derudover har fem kommuner en samarbejdsaftale med begge organisationer. Set på antallet af samarbejdsaftaler alene (ikke opgjort pr. kommune), er der fra andet kvartal af 2016 til tredje kvartal af 2018 sket en stigning fra 53 til 61 underskrevne aftaler. Antallet af samarbejdsaftaler anses som en god indikator på forankringen af samarbejdet, bl.a. fordi aftalerne typisk forudsætter en forudgående dialogproces. Interview med kommunale aktører og aktivitetsledere viser, at særligt processen med at formulere samarbejdsaftalen er god for begge parter, da man i processen får drøftet mange aspekter af samarbejdet.

Monitoreringsdatabase har været et væsentligt styringsværktøj gennem projektperioden. Den løbende dokumentering af udviklingen har bidraget til ledelsesmæssig styring og prioritering, ligesom de kvartalsvise statusopgørelser har været et væsentligt bidrag til den løbende evaluering af VV.

Udviklingen viser, at VV har opnået øget udbredelse og forankring over tid, men også at der tegner sig et meget dynamisk billede, hvor status i de enkelte kommuner kan variere over tid. Gennem de kvartalsvise opgørelser fremgår det, hvilke kommuner der grundet varierende status kan have brug for øget støtte gennem bl.a. den regionale konsulent og viser derfor også et grundlag for fastholdelse af muligheden for konsulentstøtten.

LG Insight har identificeret forskellige sårbarheds-årsager til, at kommuner kan have svært ved at fastholde en stabil samarbejdsform med et dækkende antal match mellem flygtninge og frivillige. Årsagerne uddybes mere i de efterfølgende afsnit, men udfordringer med at rekruttere frivillige samt pludselige personskift i kommune eller blandt aktivitetsledere i Røde Kors er nogle af de centrale årsager til skift i status.

Match mellem flygtninge og frivillige etableres fortsat trods færre nyankomne flygtninge til kommunerne

En målsætning for VVV er, at alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte får tilbudt en frivillig ven tidligt i integrationsprogrammet. Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har under projektperioden løbende registreret antallet af match mellem nyankomne flygtninge og frivillige.

I alt havde 7.173 flygtninge ved projektets afslutning en frivillig ven eller venskabsfamilie gennem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp.

I projektperioden er der sket ændringer i antallet af nyankomne flygtninge eller familiesammenførte hertil. Hvor der i årene 2015 og 2016 kom et forholdsvis stort antal flygtninge og familiesammenførte som blev boligplaceret i kommunerne, er antallet faldet betydeligt i både 2017 og 2018.

En opgørelse foretaget af Røde Kors dokumenterer en positiv udvikling i antallet af match mellem flygtninge og frivillige. I 2018 har Røde Kors etableret i alt 645 nye match, mens der i 2017 blev etableret 887 nye match, og på trods af at der er tale om et fald i etableringen af nye match, anses dette som positivt set i forhold til det faldende antal nyankomne flygtninge. Samtidig skal det ses i lyset af, at mange etablerede match fra tidligere i projektet fastholdes, hvorfor der i 2017 var 2.528 match og i 2018 i alt 2.576 match mellem flygtninge og frivillige fra Røde Kors. Tilsvarende har 4597 flygtninge et match med en frivillig fra Dansk Flygtningehjælp ved projektets afslutning. Ud af de 4.597 match er 555 match nyetableret i løbet af 2018.

Slutevalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne viser, at en gruppe flygtninge ikke får tilbud om en frivillig ven, f.eks. fordi de vurderes for syge, eller fordi kommunen ikke har samarbejde med frivillige om tilbud af frivillige venner. Derudover beskriver en række kommuner, at de oplever, at nogle flygtninge selv takker nej til tilbuddet. Konkret viser undersøgelsens resultater, at 16 pct. af kommunerne vurderer, at manglende tilbud kan skyldes, at flygtningen er for syg. 9 pct. angiver, at det ikke er en del af kommunens opgave, ligesom 11 pct. angiver, at kommunen ikke har samarbejde med frivillige om den konkrete indsats. De primære årsager er dog ifølge kommunerne, at udfordringer med tilstrækkelig rekruttering af frivillige kan betyde, at ikke alle flygtninge får tilbud om en frivillig ven (36 pct.), ligesom 41 pct. angiver "andet", hvilket bl.a. dækker over, at flygtningene selv takker nej til tilbuddet.

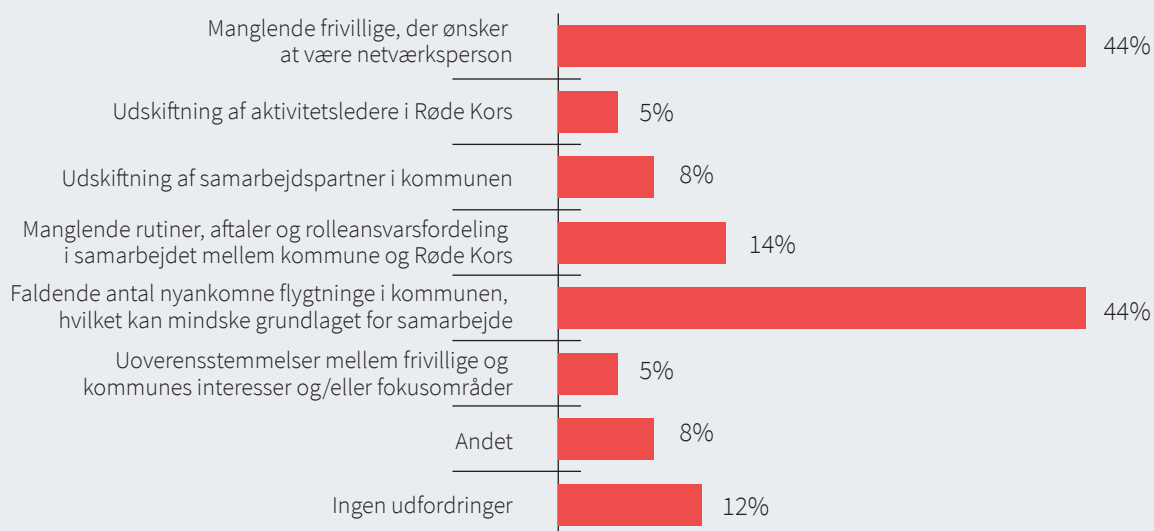
Det markante fald i boligvisiterede flygtninge i kommunerne udgør, ligesom udfordringer med rekruttering af frivillige, en udfordring for udbredelsen og styrkelse af VVV i kommunerne. Enkelte kommuner har i løbet af 2017 fået enkelte eller ingen boligplacerede flygtninge, hvorfor det har været vanskeligt at fastholde et VVV-samarbejde målrettet nyankomne flygtninge.

Kommuner og aktivitetsledere peger på samme udfordringer for fortsat udbredelse af VVV-indsatsen

I spørgeskemaundersøgelser svarer kommunale aktører såvel som frivillige aktivitetsledere på, hvilke udfordringer de ser i projektindsatsen. Konkret spørges til de udfordringer, som de kommunale aktører og frivillige aktivitetsledere identificerer som betydningsfulde for, at indsatsen enten kan eller ikke kan realisere målene om, at alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte skal tilbydes en frivillig ven indenfor den første tid i kommunen.

Figur 1: Frivillige aktivitetsledere

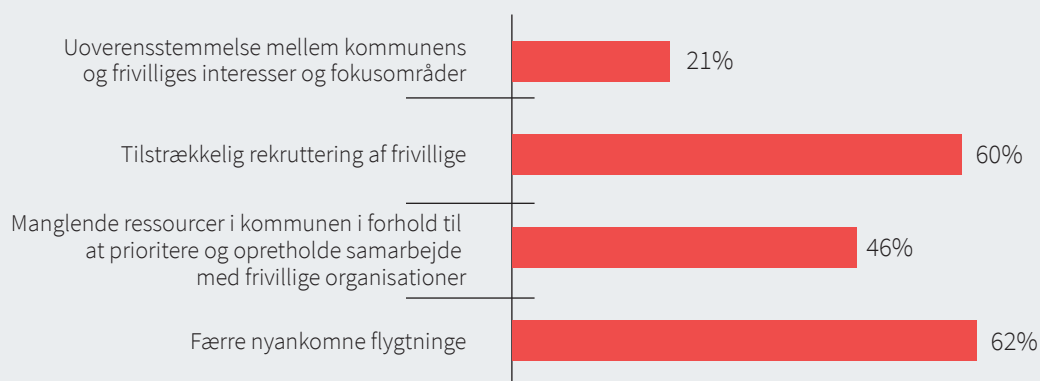
Et mål med Venner Viser Vej og frivillige netværkspersoner er at etablere et samarbejde med kommunen, så alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte får tilbudt en frivillig ven.

Kilde: Røde Kors; Spørgeskemaundersøgelse (2018) N:59

Figur 2: Kommunale aktører

I hvilken grad anser du følgende forhold som potentielle udfordringer for indsatsen på sigt?*

Kilde: LG Insight; Spørgeskemaundersøgelse (2018 Q4) N:71

*Respondenter svarer på skalaen "i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke". Denne fremstilling præsenterer summen af aktører der svarer "i høj grad" eller "i nogen grad".

VV bidrager til erfaringsbaseret viden om bæredygtigt samarbejde mellem frivillige og kommune

Det lokale samarbejde om VV-tilbuddet mellem frivillige og kommune ser forskelligt ud i de enkelte kommuner, og der er ikke på forhånd fastsat en model eller opskrift på, hvordan samarbejdet skal organiseres. Evalueringen viser, at flere lokale samarbejdsrelationer er skræddersyet til lokale behov i en kombination af kommunale ønsker og behov, og de frivilliges ønsker og muligheder, blandt andet med baggrund i erfaringer og viden formidlet af regionale fagkonsulenter. Dog identificeres det gennem evalueringen, at nogle overordnede elementer går igen, og baseret på erfaringer kan elementerne være med til at karakterisere gode og bæredygtige rammer for samarbejde.

Evalueringen har gennem erfaringer fra de 13 case-kommuner afdækket følgende erfaringspunkter, som gennem projektperioden har været afprøvet i praksis og som er blevet forankret i VV-indsatsen:

Rammer for samarbejdet

- Samarbejdsaftaler er et godt redskab, der typisk giver anledning til gode drøftelser af roller, ansvar og forventninger. Det er langt fra alle kommuner, der anvender aftalerne som et aktivt dokument, men det bliver anset som en sikkerhed i samarbejdet for begge parter.
- Udpegelse af kontaktpersoner hos kommunen såvel som hos de frivillige fremhæves som væsentligt af begge parter. Det er dog især de frivillige, der lægger vægt på betydningen af at have en kontaktperson og dermed én indgang til kommunen.
- Fysiske møder er vigtige. De frivillige finder det afgørende, at der afholdes fysiske møder, ligesom det er væsentligt for dem at føle sig orienteret i forbindelse med samarbejdet/projektet. De fysiske møder er med til at formidle de personlige samarbejdsformer.
- Respekt for hinandens opgaver fremhæves i interview af begge parter. De kommunale aktører finder det centralt, at de frivillige ikke overskrider deres rolle og udviser respekt for, at kommunerne arbejder indenfor et sæt af love og regler. Omvendt er det ligeså afgørende for de frivillige, at der ikke bliver forventet, at de yder mere, end projektet indebærer – en netværksrelation.

Kontakthenvi sning

- Kontakthenvi sningen finder altid først sted efter, at en flygtning har takket ja til tilbuddet i kommunen. De oplysninger, der videregives om flygtningen, er basale oplysninger vedrørende kontak tinformationer (typisk telefonnummer) køn, alder og navn. Gennem den første orientering om tilbuddet hos kommunen, kan kommunen aktivt deltage i en indledende forventningsafstemning, hvor det præciseres, hvad en frivillig ven kan bidrage til, ligesom det ved hjælp af den kommunale henvi sning gør det muligt for kommunen at vide, hvor mange borgere der ca. er i kontakt med frivillige.
- Aktivitetslederne har typisk et “profil-skema” for hver flygtning, der er blevet henvist. Skemaet indeholder oplysninger om flygtningen, som aktivitetslederen kender til. Skemaerne kan enten være udfyldt og videresendt fra kommunen som en del af henvi sningen eller være udfyldt af aktivitetslederen selv. Skemaerne betyder, at aktivitetslederne kan holde overblik over henvi sningerne, ligesom det også giver aktivitetslederen mulighed for at notere særlige ønsker i forhold til match, f.eks. om flygtningene er bange for hunde, efterspørger sprogtræning eller en at lave mad sammen med. Derfor kan profil-skemaer udgøre et væsentligt redskab ifm. rekrutteringen.

- Ofte sker henvisningen direkte fra sagsbehandler til aktivitetsleder. Den henvisningsform betyder, at aktivitetslederen altid ved, hvilken sagsbehandler i kommunen, der skal kontaktes i forbindelse med spørgsmål om den enkelte flygtning.
- Måden og tidspunktet, som sagsbehandlerne informerer flygtningene om VW, kan have en betydning for, hvor mange der siger ja til muligheden. Det kan være afgørende, at sagsbehandlerne motiverer tilbuddet og tilskynder til at tage imod tilbuddet.
- I nogle kommuner deltager en familiekonsulent på det første møde mellem frivillig og flygtning i situationer, hvor der er tale om en flygtningefamilie med børn. Ved deltagelse af en familiekonsulent oplever aktivitetslederne, at samarbejdet er nemmere, da familiekonsulenten oftest har mere tid til samarbejde end f.eks. sagsbehandlere.

Dialog- og mødeform

- Det personlige møde har stor betydning for samarbejdet mellem parterne. Både aktivitetsledere og kommunale aktører betoner personligt kendskab til hinanden som væsentligt for et godt samarbejde. Det personlige kendskab opleves at gøre det lettere at fastholde dialogen og samarbejdsrelationen.
- I flere kommuner afholdes der regelmæssige (strategiske og/eller evalueringsmøder mellem aktørerne. Møderne fungerer godt i forhold til opfølgning og afklaring af eventuelle konflikter eller justeringer i samarbejdet på baggrund af løbende erfaringer.
- I nogle kommuner deltager den kommunale aktør på møder i regi af frivilligorganisationen for enten at orientere om udvalgte temaer, nyheder eller for at svare på spørgsmål. Begge parter oplever, at det bidrager med en god føling af, hvad der rører sig hos hinanden.

Rekruttering af frivillige

- Det er aktivitetslederne, der med støtte af medarbejdere fra organisationernes hovedkontorer varetager rekrutteringsopgaven, og typisk rekrutteres de frivillige gennem kampagner og netværk. Derudover var der i projektets start en del frivillige, der henvendte sig på eget initiativ, bl.a. gennem frivillignet.dk. Aktivitetslederne oplever, at det med tiden er blevet sværere at rekruttere frivillige.
- I rekrutteringen af frivillige lægger aktivitetslederne vægt på en grundig forventningsafstemning med de frivillige, hvor der dels bliver talt om, hvilke aktiviteter man kan lave sammen i matchet, men også hvilke grænser man kan sætte i relationen. F.eks. understreges det gerne, at der ikke må komme økonomi mellem frivillige og flygtning. Aktivitetslederne forklarer, at de oplever, at frivillige er drevet af forskellige interesser, og derfor typisk også forskellige forventninger. Hvis ikke der er forventningsafstemt godt nok, er der risiko for, at de frivillige falder fra igen hurtigt.
- De kommunale aktører lægger ligeledes vægt på vigtigheden af, at de frivillige bliver klædt på til at varetage opgaven, og dermed både forstår den rolle de påtager sig overfor flygtningen samt deres samarbejde med kommunen.

Eksempler på lokal tilpasning og forankring af samarbejde

Gennem to udvalgte kommune-cases fremgår det, hvordan samarbejdet er udviklet, tilpasset og sidenhen forankret i to forskellige kommuner. Casene giver eksempler på, hvordan samarbejdet mellem frivillige og kommune gennem tid bliver skræddersyet til lokale forhold, og hvordan der gennem lokal tilpasning etableres forskellige måder at organisere VV på i kommunerne. De to kommune-cases er skrevet på baggrund af erfaringer fra henholdsvis Ikast-Brande Kommune og Esbjerg Kommune, som begge har deltaget i evalueringen gennem interview i både 2017 og 2018, hvorfor det er muligt at beskrive samarbejdets udvikling over tid.

Case

IKAST-BRANDE KOMMUNE

Samarbejde på tværs

I juni 2016 blev der i samarbejde mellem den lokale Røde Kors-afdeling i Ikast-Brande og Ikast-Brande Kommune arrangeret et folkemøde under overskriften "Hvordan kan vi midtjyder hjælpe lokale flygtninge med at få en god start på deres nye liv?". Kommunens borgmester sagde god for, at kommunen deltog i planlægningen, og den lokale aktivitetsleder fra Røde Kors var tovholder på planlægningen.

Til folkemødet deltog i alt ca. 250 mennesker fra lokalsamfund, foreninger og privatpersoner. Såvel Røde Kors' generalsekretær Anders Ladekarl som kommunens borgmester deltog på folkemødet med et oplæg. Selve dagen var målrettet lokale borgere, og formålet var at afsøge mulighederne for, at civilsamfundet kan bidrage til integrationsindsatsen. Som resultat af dagen blev der udarbejdet et aftalehæfte med alt fra mandeklubber, faste gåture-aftaler, "kom-og-spis-i-et-dansk-hjem", og meget mere. Allerede efter et halvt år var alle de aftalte initiativer på skinner.

Aktivitetslederen fortæller, at VV kan noget særligt i forhold til samarbejde, og forklarer videre: "Det, jeg godt kan lide ved projektet, er dets oplæg til samarbejde. Og så kan det godt være, at det er Røde Kors, der er initiativtager, men når frivillige foreninger samarbejder, så bidrager det til, at vi løfter noget for folk med behov. Jeg tror på, at hvis man vil noget, så skal man tænke stort, og så skal man tænke strategi. Jeg gik derfor op til borgmesteren og spurgte, om han var med på den, og det var han. Det gav en rigtig god opbakning til projektet. Det underbyggede også et rigtig godt samarbejde mellem kommunen og en masse lokale foreninger."

De kommunale samarbejdspartnere fremhæver i interview, at det er deres opfattelse, at planlægningen og efterspillet af folkemødet betød rigtig meget for det fremadrettede samarbejde på tværs af de frivillige foreninger, fordi man derfra havde opnået en bedre forståelse for hinanden og i højere grad blev orienteret mod samarbejde. Oplevelsen var, at det var menings-

fuldt at dele og løfte opgaverne sammen i stedet for at lukke sig om sig selv som forening og “konkurrere” indbyrdes. Den kommunale leder forklarer desuden i et interview, at de frivilliges samarbejde om integrationsindsatsen er særligt gavnligt på den baggrund, at integration af nye borgere foregår lokalt og ofte uden for kommunens åbningstid.

Aktivitetslederen i Røde Kors forklarer i tråd med dette, at det er hendes oplevelse, at folkemødet bidrog til en udbredelse af idéen om et fælles lokalt ansvar for at understøtte integrationen af nye medborgere ved at invitere de nyankomne ind i fællesskabet.

Samarbejde mellem kommunen og frivillige

I Ikast-Brande Kommune opstartede man samarbejdet med frivillige vedr. netværksfamilier i sommeren 2015. Samarbejdet blev forankret i kommunens beskæftigelsesforvaltning, hvor afdelingslederen varetog kontaktperson-funktionen. De frivillige fra Røde Kors var organiseret omkring tre aktivitetsledere, der dækkede hver deres geografiske område af kommunen. Det var på dette tidspunkt endnu nyt for kommunen at samarbejde med frivillige, og derfor trak man på erfaringer hos en medarbejder med kendskab til frivilligindsatser på ældreområdet. Samarbejdsaftalen blev tilsvarende udarbejdet med inspiration fra nabokommunen. Samtidig var Røde Kors’ regionale konsulent, ifølge aktivitetslederne, en stor støtte i opstartsfasen.

I samarbejdets første tid – særligt det første år – forklarede afdelingslederen, at der blev brugt rigtig meget tid på indsatsen, herunder især på at afstemme samarbejdets leje og rollefordeling. Under første evalueringsbesøg i marts 2017 blev det forklaret, at “nu er ånden ved at være der”.

Foruden løbende dialog mellem kommunen og aktivitetsledere efter behov, afholdes der fast ca. to årlige møder med de frivillige og berørte kommunale medarbejdere.

I starten af samarbejdet oplevede kommunen hyppigt at blive kontaktet af frivillige, der havde kommentarer eller spørgsmål i tilknytning til den flygtning, de var matchet med - en interesse, som kommunen indledningsvist mente tog overhånd. Erfaringerne førte derfor hurtigt til, at man etablerede “to filtre” mellem sagsbehandlere og de frivillige – her aktivitetslederen og afdelingslederen – hvilket havde den ønskede virkning.

Ved andet evalueringsbesøg i juli 2018 forklarer de kommunale aktører, at de har positive erfaringer med, at kommunen deltager på møder med de frivillige, hvor der er mulighed for at holde oplæg om lovgivningen, nye tiltag (IGU) m.m. Oplevelsen er, at de frivilliges kendskab til kommunens arbejde og bevæggrunde mindsker eventuel modstand og undren blandt de frivillige. Det personlige møde skaber på den måde gode rammer for den gensidige forståelse.

Ikast-Brande kommune peger på, at udviklingen og forankringen i samarbejdet særligt mærkes ved, at fællesmøderne mellem kommunen og de frivillige ikke længere handler om, hvordan det går med samarbejdet, men nu i stedet handler om, hvordan det går med gruppen af flygtninge. Det betyder, at parterne nu har fundet et fælles fundament og sammen kan fokusere på målet med indsatsen.

Case

ESBJERG KOMMUNE

I Esbjerg kommune har man i mange år samarbejdet med frivillige, men samarbejdet med Røde Kors er først opstået i forbindelse med Venner Viser Vej. Det betyder, at Røde Kors meldte sig ind i et eksisterende samarbejde mellem kommunen, Dansk Flygtningehjælp og Kirken, men at Røde Kors gennem ihærdighed og initiativ nu betragtes som den stærkeste samarbejdspartner – særligt fordi Røde Kors viste sig i stand til at kunne etablere flest match.

I Esbjerg Kommune oprettede man pr. 1. januar 2017 et integrationshus, hvor man samlede kommunens integrationsindsatser på én adresse. Til kontoret tilknyttede man en sektionsleder, socialrådgivere, jobkonsulenter, familieguides, tolke, integrationskonsulent, projektmedarbejder, administrative konsulenter samt tilsynet med danskundervisning. I interview med den kommunale aktør såvel som med den frivillige aktivitetsleder ifm. første interviewbesøg i oktober 2017 fremhæves det, at samlingen af integrationsindsatsen har haft en meget positiv effekt på samarbejdet mellem kommunen og frivillige. Mens den kommunale aktør understreger, at samlingen har medført tæt tværfagligt samarbejde, betoner aktivitetslederen, at kontakten ind til kommunen er blevet mere smidig, og at det samtidig understøtter et større personligt kendskab, som styrker samarbejdet.

Fordi Esbjerg kommune på forhånd havde etablerede samarbejder med frivillige, var det på mange måder de eksisterende aftaler, som Røde Kors blev en del af. Den kommunale aktør forklarer, at kommunens langvarige erfaringer med samarbejde med frivillige har medvirket til, at det har været fast forankret, og at rammerne for samarbejdet hele tiden har været kendt og accepteret for alle parter. Det er kommunen, som har defineret grænsen mellem den kommunale og den frivillige opgaveportefølje – en ansvarsfordeling, der – iflg. den kommunale aktør – undervejs i forløbet har nydt stor respekt fra alle parter. I sammenhæng hermed prioriterer kommunen desuden at afholde og deltage på møder med frivillige, hvor status, opgaver, roller, lovgivning m.m. drøftes.

Ved første evalueringsbesøg i oktober 2017 var aktivitetslederen i samarbejde med den regionale konsulent begyndt at udarbejde en samarbejdsaftale. Aktivitetslederen forklarede, at aftalen hovedsageligt blev skrevet på baggrund af den praksis, man allerede arbejdede efter lokalt. Oplevelsen var, at samarbejdet fungerede, men at praksis ikke havde været formaliseret på skrift. Aktivitetslederen vurderede, at den velfungerende praksis ikke havde nødvendiggjort en skriftlig aftale førhen. Ved andet besøg var aftalen underskrevet og havde siden fungeret som et "skuffe-dokument".

Udviklingen fra første besøg i oktober 2017 til andet besøg i maj 2018 illustrerer primært indsatsens forankring. Mens det ved første besøg ikke var helt entydigt, hvorvidt de involverede kommunale aktører påtog sig ejerskab for VV-indsatsen og måske af den årsag ikke systematisk

orienterede flygtninge om tilbuddet, tog kommunen tydeligt ejerskab for indsatsen ved andet besøg syv måneder senere. Derudover var kontaktgangen blevet ændret: Mens kontakten i starten primært løb mellem aktivitetslederen og den kommunale kontaktperson, var der nu også direkte kontakt mellem aktivitetslederen, sagsbehandlerne og familieguides. Aktivitetslederen udtrykker meget stor glæde ved det større samarbejde med familieguides, bl.a. fordi de af og til tager med ud til første besøg hos en flygtningefamilie, hvilket har betydet, at dialogen og forventningsafstemningen fungerer meget bedre.

Udviklingen i samarbejdet bærer præg af gensidighed og udbytterig dialog. Der er god og hyppig kontakt mellem aktivitetslederen og de involverede kommunale aktører. En kommunal aktør forklarer i interview, at aktivitetslederen er mere eller mindre kendt af alle medarbejdere i Integrationshuset. Ingen af de interviewede aktører giver udtryk for bekymring for samarbejdets "holdbarhed": *"Der er rigeligt, som vi kan samarbejde om!"*

5.3 Udbytte af relationen

Både kommunerne, flygtningene og de frivillige vurderer, at VV-indsatsen har en række integrationsfremmede effekter. Følgende afsnit præsenterer de tre aktørtypers respektive vurdering af, hvordan indsatsen bidrager til, at flygtninge opnår en øget tilknytning til samfundet og arbejdsmarkedet.

Afsnittet baserer sig på to spørgeskemaundersøgelser gennemført i 2018¹⁵ samt dybdegående interviews med 21 flygtninge, 24 kommunale aktører samt 47 frivillige¹⁶.

Resultater fra kommunal spørgeskemaundersøgelse peger på integrationsfaglig effekt af VVV

82 pct. af kommunerne vurderer, at de helt overordnet oplever, integrationsfremmende effekter hos flygtninge tilknyttet en frivillig ven sammenlignet med flygtninge uden en frivillig ven¹⁷.

Kommunerne vurderer generelt, at frivillige venner giver flygtninge et større netværk og styrker deres kendskab til dansk kultur, traditioner og værdier. En forholdsvis stor andel af kommunerne peger desuden på sproglige kompetencer, når en flygtning har en frivillig ven at tale dansk med. Kommunerne vurderer også, at en frivillig ven støtter med kontakt til foreningsliv og f.eks. er med til styrke forældrenes kontakt til skole.

Endelig peger 56 pct. af kommunerne på, at flygtningens relation til en frivillig ven bidrager til flygtningens tilknytning til beskæftigelse.

Som det fremgår af figurerne på næste side, er der over året (2018) kun mindre udsving i kommunernes vurderinger, som kan skyldes forskelle i de deltagende kommuner.

Dog bemærkes en forskel i kommunernes vurderinger af den beskæftigelsesmæssige effekt af VV-indsatsen fra 1. kv. til 4. kv. 2018. Årsagerne kan tilskrives, at de mest jobparate flygtninge har fået job, og at de resterende har tungere/andre problemstillinger end ledighed (sygdom, sociale udfordringer mv.), som påvirker den direkte beskæftigelseseffekt af Venner Viser Vej.

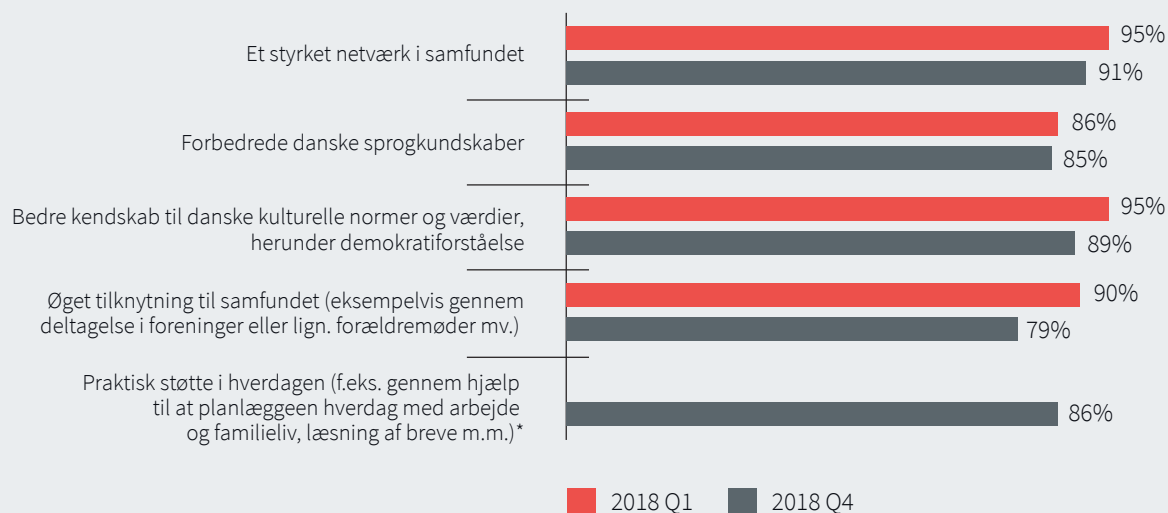
Overordnet skal det bemærkes, at resultater fra 1. kv. 2018, der var uden sammenligningsgrundlag, gav et meget højt udgangspunkt for effektvurderingerne, mens at resultaterne fra undersøgelsen i 4. kv. i højere grad var erfaringsbaseret på baggrund af den tidligere undersøgelse, hvilket også kan være med til at forklare udsvingene. På den baggrund anses resultaterne fra undersøgelsen i 4. kv. 2018 som en betydelig og høj effektvurdering.

¹⁵ LG Insight (1. kv. 2018: N: 61) (4. kv. 2018: N:72)

¹⁶ Se nærmere i afsnittet "Evalueringsmetoder" på s. 15

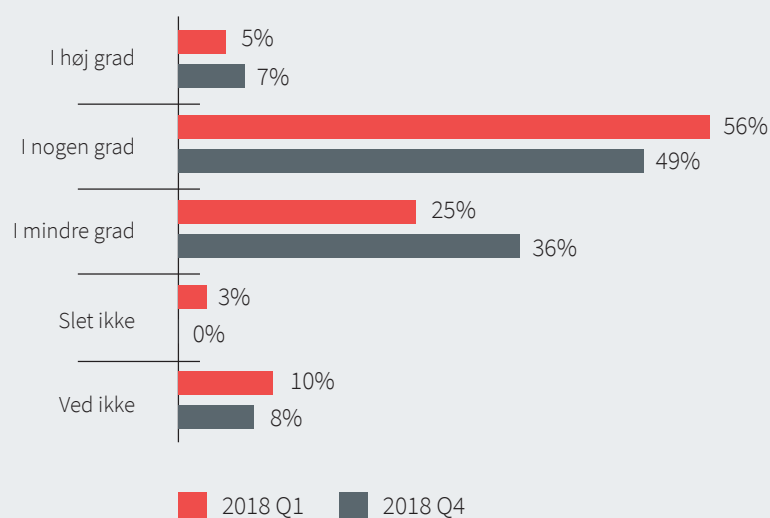
¹⁷ LG Insight; (1. kv. 2018: N: 60). 82 pct. vurderer "i høj grad" eller "i nogen grad" en integrationsfremmende effekt, mens 5 pct. vurderer i "ringe grad". 13 pct. svarer "ved ikke" på spørgsmålet.

Figur 3: I hvilken grad vurderer du, at kontakten til flygtning og frivillig bidrager til følgende:

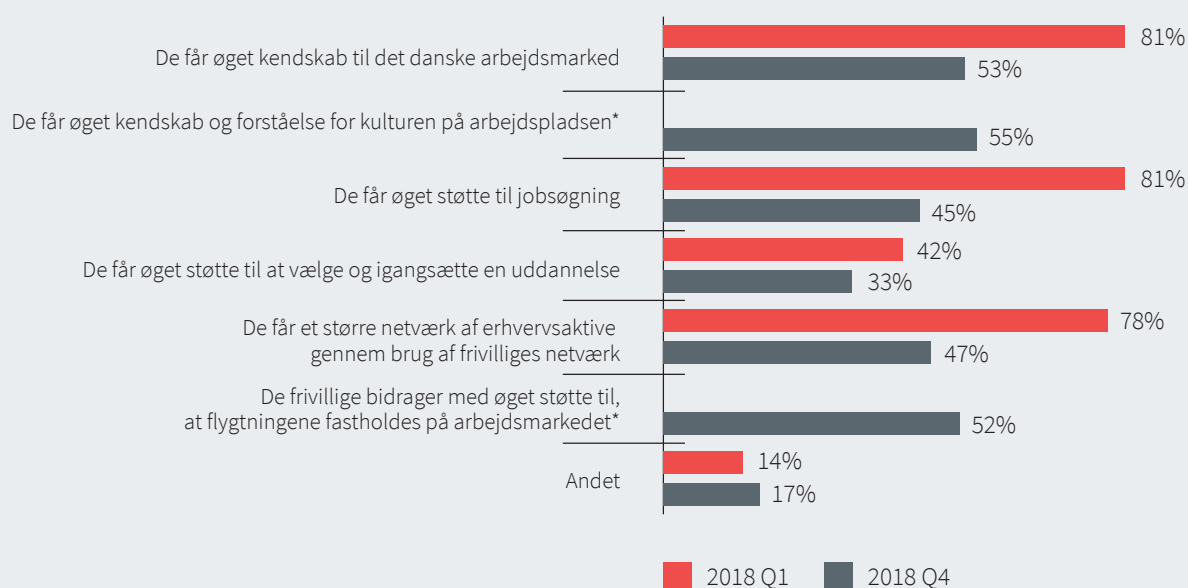
Kilde: LG Insight; Spørgeskemaundersøgelse (2018 Q1, N:59) (2018 Q4, N:72). Kommunerne svarer på skalaen "i høj grad, i nogen grad, i mindre grad, slet ikke, ved ikke". Denne figur viser summen af aktører der svarer "i høj grad" eller "i nogen grad". Spørgsmålet om "praktisk støtte i hverdagen" er kun medtaget i undersøgelsen for 4. kvartal 2018.

Figur 4: Vurderer du, at flygtingenes relationer til en frivillig ven bidrager til, at de kommer i beskæftigelse eller uddannelse (eksempelvis ordinær beskæftigelse, virksomhedsforløb, praktikforløb eller IGU)?

Kilde: LG Insight; Spørgeskemaundersøgelse (2018 Q1, N:59) (2018 Q4, N:72).

Figur 5: Hvad vurderer du, at flygtningene konkret opnår gennem relationen til frivillige, som styrker deres forudsætninger for at komme i beskæftigelse?

Kilde: LG Insight; Spørgeskemaundersøgelse, (2018 Q1, N:36) (2018 Q4, N:40)

* Kategorien indgik alene i spørgeskemaundersøgelsen fra Q4.

Figur 3: 56 pct. af kommunerne vurderer i spørgeskemaundersøgelsen i fjerde kvartal 2018, at flygtningenes relation til en frivillig ven bidrager til en øget tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. I forhold til undersøgelsen fra første kvartal 2018 er der et fald i kommunernes vurdering af VV-indsatsens betydning for flygtningenes tilknytning til job eller uddannelse.

Figur 4: Kommunerne er i begge spørgeskemaundersøgelser i 2018 blevet spurgt til, hvordan relationen mellem flygtninge og frivillige venner kan styrke flygtningenes jobmuligheder. Svarene fremgår af figur 5.

Figur 5: Det fremgår af figuren, at kommunerne i fjerde kvartal 2018 på alle områder med et sammenligningsgrundlag vurderer en mindre beskæftigelsesmæssig effekt af relationen mellem flygtninge og frivillige venner. Hvor ca. 8 ud af 10 kommuner i første kvartal vurderede en effekt på de adspurgte områder, er det i fjerde kvartal 2018 ca. 5 ud af 10 kommuner. Spørgeskemaundersøgelserne giver ikke svar på ændringerne i resultaterne. I interview peger de kommunale aktører på mulige forklaringer knyttet til ændringer i flygtningenes jobressourcer (se mere på næste side).

Flest kommuner vurderer, at en frivillig ven giver flygtninge øget kendskab til det danske arbejdsmarked samt kendskab til arbejdspladskultur. Kommunerne finder også (45 pct.), at de frivillige bidrager med jobsøgning, herunder bruger deres eget netværk til at hjælpe flygtninge i job (47 pct.).

52 pct. af kommunerne peger i undersøgelsen fra fjerde kvartal på, at de frivillige er med til at fastholde flygtninge i beskæftigelse. I fritekstsvarene fremhæver flere kommunale aktører det som en vigtig indsats, da de ellers kun oplever ringe mulighed for at støtte beskæftigede flygtninge i fastholdelse.

Kommuners vurdering af VV-effekter underbygges i interview

I evalueringsperioden har LG Insight i alt gennemført interview med 24 kommunale aktører med tæt kendskab til VV-indsatsen i kommunen. I alt er fire kommunale aktører interviewet to gange i evalueringsperioden.

De kommunale aktører peger i de personlige interview på samme effekter af VV-indsatsen, som kommunerne også pegede på i spørgeskemaundersøgelsen. Det vedrører følgende effekter:

- De frivillige bidrager i kraft af venskabsrelationen til at øge den sociale trivsel blandt flygtninge. Flere af de nyankomne flygtninge savner kontakt med personer med dansk baggrund og ville ellers kun have svært ved at møde personer med dansk baggrund i hverdagen.
- Flygtningene lærer dansk, da de taler dansk med deres frivillig ven.
- De frivillige hjælper flygtningene med praktiske udfordringer i hverdagen. Det vedrører rådgivning om indkøb, kontakt til myndigheder, boligselskaber samt læsning af breve m.m.
- De frivillige introducerer flygtninge til dansk kultur, traditioner og værdier, herunder viden om det danske demokrati. De kommunale aktører vægter den praktiske støtte og introduktion til kultur m.m. højt, da de nyankomne flygtninge har meget behov for praktisk støtte og mange spørgsmål vedr. det danske samfund, som de ellers har svært ved at få hjælp og støtte til, hvis de ikke har en frivillig ven.
- De frivillige og deres familie kan være en rollemodel for flygtninge og give dem eksempler på, hvordan en dansk familie kan få familieliv og arbejdsliv til at fungere, samt hvordan roller og ansvar er fordelt i en dansk familie mellem begge forældre og børnene.
- Frivillige kan støtte flygtninge med rådgivning om det danske arbejdsmarked, konkret hjælpe dem med jobsøgning samt bruge de frivilliges netværk til at søge job, virksomhedspraktik el.lign.

I interview peger de fleste kommunale aktører på, at frivillige venner har understøttende beskæftigelsesmæssige effekter. En stor gruppe flygtninge under integrationsprogrammet er kommet i beskæftigelse de senere år, hvorfor flere aktører fremhæver, at den direkte beskæftigelsesmæssige effekt af VV bliver mindre, da mange af flygtningene uden job kan have andre problemer udover ledighed (f.eks. sygdom, sociale udfordringer osv.)

En gruppe kommuner oplever desuden, at mange frivillige ser mere perspektiv i et uddannelsesmål end i et ikke-faglært arbejde. Det kan være i konflikt med kommunens mål om selvforsørgelse, hvis de frivillige gennem kontakten med flygtningene tilskynder til uddannelse.

UDVALGTE CITATER VEDRØRENDE EFFEKTER – KOMMUNALE AKTØRER

Kommunal leder: “De frivilliges indsats betyder alt for integrationen! Når vi sidder heroppe på kommunen, kan vi jo ikke integrere folk i samfundet. Vi sætter rammerne for sprog og job og sådan – men det, de frivillige bidrager med, er jo alfa omega”.

Kommunal leder: “Vi kan ikke se nogen direkte effekt – så enkelt er det ikke. Men jeg er ikke i tvivl om, at det har en effekt, fordi man gennem den frivillige lærer mere om samfundet. Der er eksempelvis ikke en lige tråd mellem tilknytningen til en frivillig og så beskæftigelse, men de frivillige er jo med til at skabe mere ro i integrationen”.

Kommunal beskæftigelsesrådgiver: “De frivillige hjælpe med til, at flygtningen kommer i beskæftigelse. Gennem motivering (som er vigtigt) er de frivillige med til at forklare og vise værdien af arbejde – det skal altid kunne betale sig. De italesætter måske betydningen af arbejdsidentitet, samfundsengagement, at mor og far bliver gode rollemodeller, at der kommer feriepenge, pension osv.”

Kommunal koordinator: “Jeg tror på mange måder, at de frivillige er med til at fastholde nogle af de krav, der er for at blive en del af samfundet. F.eks. hvis man har en praktikplads, så skal man op om morgenen. Det er en helt anden kultur, som er markant anderledes end det, de kommer fra, og her spiller de frivillige bare en vigtig rolle i at fastholde flygtningen. Der er stor forskel på, om det er en fra kommunen med en løftet pegefinger, eller om det er en, som man har en personlig relation til”.

Kommunal teamleder: “Jeg tænker, at civilsamfundet, herunder de frivillige kan gøre meget andet end kommunen kan. Man skal bare huske, at man er hinandens supplement – ingen af parterne kan løfte alene – vi skal bygge bro sammen”.

Kommunal teamleder: “Jeg tror, at frivillige har en stor indvirkning på flygtningenes mulighed for beskæftigelse. Der er stor forskel på, om det er mig eller en frivillig, der siger, at de skal finde et arbejde og tror på, at det er noget, de godt kan. Jeg repræsenterer kommunen – de repræsenterer et menneske”.

Kommunal leder: “Vi prioriterer at bruge mange ressourcer på frivillige, for jeg mener, at frivillige er ligeså vigtigt som job og uddannelse, når det kommer til integration. Man kan ikke være integreret, hvis man ikke er en del af samfundet, og derfor er frivillige vigtige”.

Kommunal leder: “De frivillige bidrager som en, flygtningene kan spejle sig i. Her hører de ikke kun om dansk kultur – her ser og oplever de den. Måske de endda bliver en del af den, og det er for mig integration”.

Kommunal leder: “Fordi man ikke kan tvinge nogen til at være frivillige, har det en ekstra god effekt for flygtningene, og det betyder altså noget, at det er noget, man gør af lyst og egen fri vilje”.

Kommunal sagsbehandler: “De frivillige bliver lidt som en rollemodel, fordi de kan hjælpe med praktiske ting, og så er de en adgang ind til samfundet. I forhold til tilknytning til samfundet, kan flygtningene spejle sig lidt i de frivillige”.

Kommunal familieguide: “Hvis bare der kommer et brev, kan de blive hylet helt ud af det. Frivillige kan være med til at få styr på selv de mindste ting, som kan skabe rigtig meget ubalance i flygtningenes liv. Det kan virke som banale ting for os, men for flygtningene giver det ro og tryghed, som gør, at de føler sig mere sikre i de ting, de gør – også i jobsøgningen”.

Kommunal familieguide: “Jeg er slet ikke i tvivl om, at relationen mellem flygtninge og frivillig styrker flygtningens forudsætninger for at komme i beskæftigelse. Det handler jo rigtig meget om netværk. Relationen baner vej for rigtig meget – også i forhold til kultur”.

Frivillige fremhæver sociale effekter, mens beskæftigelseseffekten vurderes mere sekundært

LG Insight har i forbindelse med evalueringsnedslaget gennemført interview med aktivitetsledere og frivillige for bl.a. at få deres vurderinger af, hvordan frivilligstøtten bidrager til flygtningenes beskæftigelse. Der er afholdt interview med 25 aktivitetsledere og 22 frivillige venner.

Evalueringen viser, at aktivitetsledere/frivillige ikke er så bevidste om deres konkrete bidrag til flygtningens beskæftigelse. De fremhæver især den mere generelle integrationsindsats som understøttende i forhold til job eller uddannelse – her især dansk kundskaber, kendskab til det danske samfund og danske traditioner og kultur. Flere peger også på familiemæssige forhold og generel social trivsel som grundlag for en arbejdsmarkedstilknytning.

Aktivitetslederne/de frivillige fremhæver, at familieliv og forælderrolle fylder en forholdsvis stor del af kontakten med flygtningefamilier. Det vedrører fælles familieaktiviteter (ture og udflugter), rådgivning om sundhedsplejerske, skole og daginstitution, børnenes udvikling, opdragelse osv.

Aktivitetsledere/frivillige er generelt enige om, at deres relation til flygtninge kan have understøttende betydning i forhold til beskæftigelse, da en generelt god livssituation er betydningsfuld i forhold til job eller uddannelse. De fremhæver desuden generelt, at de som en naturlig del af kontakten også taler med flygtningene om arbejde og uddannelse, da det fylder meget i flygtningenes ønsker, og da de søger meget hjælp herom.

Når aktivitetsledere/frivillige konkret peger på beskæftigelsesmæssige resultater af de frivilliges (egen) indsats, er områderne meget identiske med de kommunale aktører. Det er primært generel rådgivning om arbejdsmarked og arbejdspladskultur, støtte til jobsøgning og brug af de frivilliges netværk til at åbne døre for flygtninge i forhold til jobsamtaler og måske ansættelse. Enkelte peger også på, at de støtter flygtningene med selvtillid og betrygger dem i forhold til at kunne leve op til kravene på det danske arbejdsmarked.

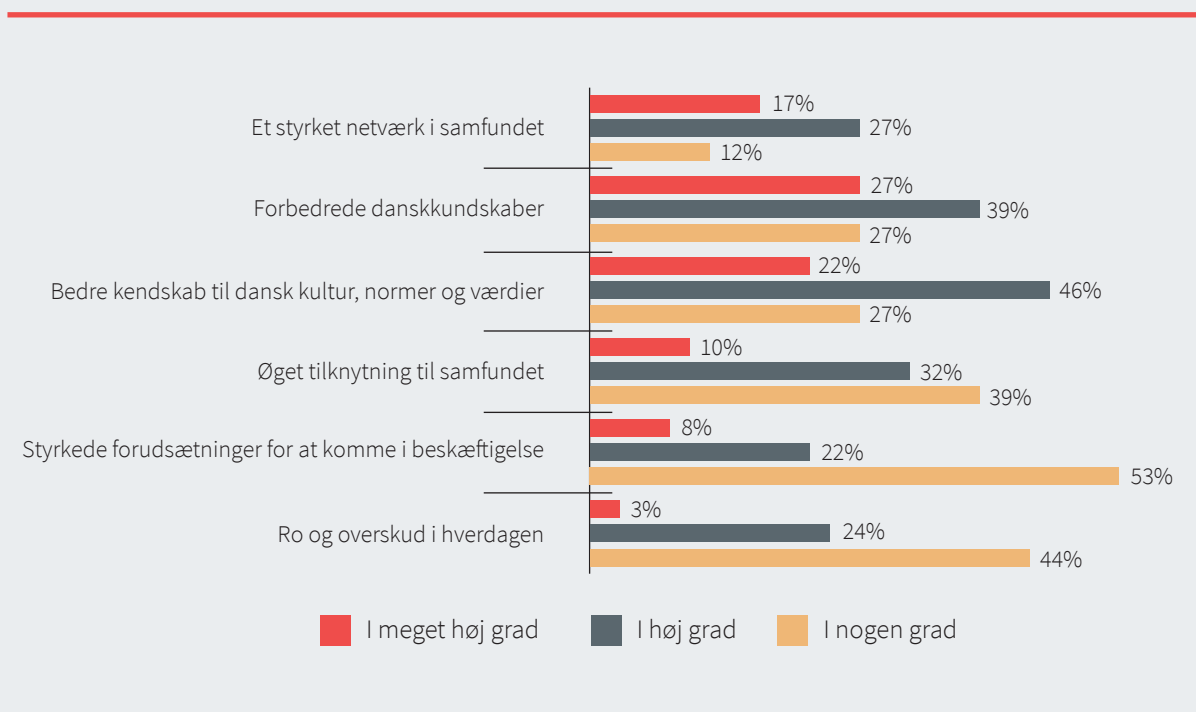

Evalueringen peger også på, at der blandt aktivitetsledere/frivillige kan spores en vis grad af bekymring i forhold til, at indsatsen direkte defineres som et beskæftigelsesfagligt tilbud. Det er ikke de frivilliges primære motivation, og de ser deres bidrag som et bredere integrationsfagligt bidrag, som ikke direkte er beskæftigelsesfremmende, men som supplerende grundlag herfor. De frivillige deler heller ikke nødvendigvis de lovgivningsmæssige mål og vil ikke forpligtes til at forfølge disse gennem direkte beskæftigelsesfaglig rådgivning. De frivillige forklarer ligeledes, at beskæftigelsessystemet og lovgivning på integrationsområdet kan virke meget kompliceret, og at de i stedet hellere vil fokusere på nærvær og hygge med de flygtninge, som de er i match med.

Endelig peger flere frivillige i interview på, at de kun har begrænsede vejledningsfaglige kompetencer til at støtte flygtningene i forhold til beskæftigelse. Flere peger på, at de har ringe viden om realistiske jobmuligheder på det lokale arbejdsmarked, hvor der f.eks. ikke er krav om dansk sprog eller erhvervs erfaring osv., ligesom flere giver udtryk for ikke at føle sig klædt på til at kunne rådgive om jobsøgning, CV-værktøjer osv.

I en spørgeskemaundersøgelse blandt frivillige aktivitetsledere hos Røde Kors¹⁸, vurderer aktivitetslederne, i hvilken grad relationen mellem flygtninge og frivillige bidrager til følgende forhold for flygtningene:

Figur 6: I hvilken grad vurderer du, at flygtningenes relation til en frivillig ven bidrager til følgende:

Kilde: Røde Kors; Spørgeskemaundersøgelse (2018). N: 59

18 Spørgeskemaundersøgelse foretaget af Røde Kors i december 2018.

UDVALGTE CITATER FRA INTERVIEW MED AKTIVITETSLEDERE OG FRIVILLIGE VENNER

Frivillig ven: “Uden vores støtte til familien har jeg svært ved at se, hvordan de kunne fastholde deres arbejde, for vi er på mange måder med til at tydeliggøre nogle forventninger til dem. Jeg kunne frygte, at de uden os enten ville møde for sent eller blive helt væk fra arbejdet. Men som det er nu, passer de deres arbejde fordi de ved, at vi synes, at andet er forkert. Det er måske fordi de har respekt for os – men også fordi vi nu har fået en relation”.

Frivillig ven: “For nylig sendte han (flygtningen) en jobansøgning til mig, som han bad mig kigge igennem for ham, for han kunne godt tænke sig et nyt studiejob. Det har han efterhånden gjort et par gange, selvom han faktisk skriver fine ansøgninger selv. Jeg tror i bund og grund bare det handler om, at han føler sig tryggest ved, at jeg hurtigt læser dem igennem, og det gør jeg selvfølgelig også gerne”.

Frivillig ven: “Vi har talt om, hvordan man går til en jobsamtale. Han er meget nysgerrig på, hvad jeg synes, der giver mening at spørge om til en jobsamtale, hvad han skal tage på af tøj og sådan nogle ting. Men hans netværk er heller ikke så stort endnu, så hvis ikke han havde mig, hvem skulle han så stille spørgsmålene til? Jeg bilder mig da ind, at den støtte jeg giver, betyder, at han føler sig lidt mere tryk. Det kender vi alle jo, når vi bevæger os ud i noget nyt”.

Frivillig ven: “Moderen i flygtningefamilien og jeg taler meget om kønsroller, og at vi kvinder også er en del af arbejdsmarkedet i Danmark. Hun vil meget gerne både uddanne sig og have et arbejde, og jeg tror det betyder meget for hende, at hun og hendes familie kan spejle sig i de familiemønstre, som min familie har. Hjemme hos os ser de, hvordan min mand bidrager ligeså meget, som jeg gør, og at jeg også går på arbejde”.

Frivillig ven: ”Vi giver dem en hånd i ryggen på et tidspunkt, hvor de virkelig har brug for det, og det giver mig personligt meget motivation at opleve, at de får succes i det, de kæmper for, og hvordan de stille og roligt får sat rod og bliver en del af det, som vi har her i samfundet”.

Aktivitetsleder: “Jeg tror, at relationer er et nøgleord – det er stjernevigtigt for, at man kan komme godt fra start. Men det er også vigtigt, at de frivillige ikke bliver betalt for det, og at man ikke nødvendigvis skal agere efter noget, der allerede er fastsat. Man mødes udformet, fordi man gerne vil, og ikke fordi man skal. Det har bare en effekt”.

Aktivitsleder: “Jeg tror især, at de frivillige støtter op om muligheden for, at flygtningene kan bibeholde deres job – blandt andet kan de være med til at fastholde motivationen til at gå på arbejde og samtidig forklare arbejdskultur, miljø på en arbejdsplads og alt sådan noget”.

Aktivitsleder: “Vi oplever, at flygtningene er meget stressede i den første tid, efter de er kommet til kommunen, og det er jo nok der, hvor frivillige kommer ind i billedet. Frivillige giver måske en lille tryghed, og det giver noget, de kan tro på og læne sig op ad”.

Aktivitsleder: “Vi oplever, at der er ret meget prestige i at have en dansk kontaktfamilie – der er rigtig meget stolthed forbundet med det. Der er selvfølgelig det med tryghed og sprog – men det handler også om hjælp til basale ting, som at få læst breve – generelt er støtten, som de frivillige giver, uvurderlig. Men vi er også opmærksomme på, at flygtninge også skal have mulighed for at give igen – det skal være gensidigt og ligeværdigt”.

Frivillig ven: “Min kone og jeg oplever nok lidt, at vi er blevet en slags rollemodel for hele deres familie. For dem som ægtepar er vi nogle, som de kan reflektere deres egne roller i, og for børnene giver vi et billede på, hvordan en dansk familie opfører sig. Ikke fordi vi nødvendigvis gør tingene på den rigtige måde, men vi giver dem i al fald et indblik i en dansk familie, og jeg tror, at hele afmystificeringen af det, der er anderledes, har en større betydning, end man umiddelbart måske går og tror. Deres børn ser og suger nok mere til sig, end man tror”.

Frivillig ven: “I starten var det nok mest af alt en hjælper-relation, og vi hjalp og forklarede rigtig mange praktiske ting. I dag er det meget mere end det, og vi laver mange ting sammen. Nu hjælper han mig blandt andet rigtig meget med at kløve brænde. De vil rigtig gerne gøre ting for os og spørger, hvad vi skal i weekenden, og hvis det er nogle praktiske ting, bliver det tit efterfulgt af et: ”skal jeg ikke hjælpe dig”? Er det ikke herligt?”.

Frivillig ven: “Som kontaktfamilie bidrager vi nok med en stabilitet, en tryghed og en ro i hverdagen. Han kommer her tit og spiser aftensmad med os, ser tv og laver lektier. Præcis ligesom vores hjemmeboende drenge. Jeg tror, at vi har ligeså meget gavn af ham, som han har af os. Det er sikkert mig, der får det sværest og vil savne ham mest, den dag han bliver mere selvstændig og uafhængig”.

Flygtningenes vurdering af de frivilliges jobbidrag

I forbindelse med evalueringsstatus er der gennemført 21 interview med flygtninge, som er tilknyttet VV, og som er i beskæftigelse. Fokus i interviewene har været at indhente flygtningenes egne bud på eventuelle resultater af relationen til den frivillig ven, herunder om de selv uopfordret peger på områder, hvor den frivillig ven har støttet deres beskæftigelse.

Flygtningene giver udtryk for stor taknemmelighed for de frivilliges bidrag til deres trivsel og integration i Danmark. Den sociale relation til den frivillige fremhæves som det mest værdifulde resultat – de har fået en dansk ven. Derudover fremhæver flygtningene i interview, at de frivillige især har hjulpet dem med det danske sprog, konkrete hverdagsagtige problemstillinger (forstå aktuelle nyheder i medierne, låne bøger på biblioteket, finde vej med offentlig transport osv.) samt kendskab til det danske samfund, den danske kultur og danske traditioner i forbindelse med jul (julefrokoster), påske, børnefødselsdage, bryllupper osv.

Sammenvejet fremhæver alle værdien af at have kontakt til "rigtige danskere". Det er gennem deres frivillige venner/familie, at de stifter bekendtskab med den danske kultur og danske traditioner, og de oplever det værdifuldt, at de i relationen kan være nysgerrig, undrende, kritiske osv., og at relationen også rummer dialog om fordele/ulempes ved de forskellige kulturer. Enkelte fremhæver, at de uden en frivillig ven slet ikke ville kende danskere, og kun have et indtryk af danskere ved møde i supermarkeder, på busstationen el.lign. Gennem frivillige venner har flygtningene fået udvidet deres netværk, og flere fortæller om, hvordan de gennem den/de frivillige er blevet introduceret til flere bekendtskaber, og at de på den måde oplever, at de får flere venner ved at kende den frivillige. Flygtningens netværk udvides både, fordi den frivillige åbner egnet netværk for flygtningen, men flygtningene fortæller også, at relationen og kendskabet til den danske frivillige ven giver dem modet til også at opsøge øvrige danske fællesskaber, bl.a. selv som frivillig, eller i lokale sportsklubber mv.

En flygtning forklarer i interview, at han har brugt lang tid på at tale med den frivillige ven om, hvordan man skal opføre sig som forældre til børn i skolealderen, og hvad der bliver forventet af forældrerollen. F.eks. forklarer han, at det i starten var svært for ham at forstå, at det var en god idé at komme i god tid, når han skulle hente barnet fra børnefødselsdag, så han havde tid til at drikke en kop kaffe sammen med de andre forældre. Nu er han venner med op til flere af de andre børns fædre, og en af fædrene tilbød ham et job i sin virksomhed.

Alle flygtninge har primært været motiveret til at takke ja til en frivillig ven, så de kan træne det danske sprog. I interview lægger de stor vægt herpå og fortæller, at de beder de frivillige om at rette deres eventuelle forkerte sætningskonstruktioner eller udtalelser el.lign., så de gradvis lærer sproget.

Uopfordret peger flygtninge i interview også på, at deres frivillig ven har støttet dem med rådgivning om kravene på det danske arbejdsmarked og om dansk arbejdspladskultur (f.eks. relation mellem ledere og ansatte). Flere har brugt deres frivillig ven som støtte i forbindelse med udarbejdelse af ansøgninger/CV, og enkelte har brugt de frivilliges netværk til at få job. Hovedparten af flygtningene fremhæver således i interview direkte (og uden direkte spørgsmål herom) den frivilliges bidrag til deres beskæftigelse. I interview har flere kvindelige flygtninge også forklaret, at selvom de ikke arbejdede i deres hjemland, så ønsker de at arbejde i Danmark, fordi det gør kvinder i Danmark, og det ser de, at kvinden i deres netværksfamilie også gør.

Flygtningene i beskæftigelse bruger også deres frivillig ven som rådgiver vedrørende arbejdspladsrelaterede spørgsmål, som de ikke kan lide at stille til deres leder eller kollegaerne på arbejdspladsen. De får viden om arbejdspladskultur og råd om, hvordan de kan håndtere forskellige udfordringer (f.eks. om de skal være med i "gave-kassen" på arbejdspladsen el.lign.

Flere af de interviewede flygtninge giver udtryk for, at de har planer om på sigt at få et andet arbejde og/eller starte egen virksomhed. De bruger meget deres frivillig ven som sparringspartner i forhold til en mere langsigtet strategi for enten jobskifte, uddannelse eller start på egen virksomhed.

UDVALGTE CITATER FRA INTERVIEW MED FLYGTNINGE

"Kontakten til den danske venskabsfamilie og efterfølgende mine danske kollegaer er rigtig vigtig for mig, for at jeg kan forstå det danske samfund. Jeg kan lære noget ved at orientere mig – men alle de uskrevne regler i samfundet og på arbejdspladsen kan jeg jo kun lære gennem andre mennesker".

"Jeg tror, den korteste vej til integration er ved at have kontakt med nogen, som er en del af det, man skal integreres i. Derfor synes jeg, at kontaktfamilier er en rigtig god ting. Sammen med kontaktfamilien taler vi rigtig meget om traditioner, kultur og en masse andet. Vi hygger os også rigtig meget, og det er vigtigt at huske".

"Når nu jeg har kontakten til den frivillige, har jeg meget lettere ved at forstå og agere i det danske samfund. Uden hende og hendes familie ville tingene være meget sværere. Jeg er glad for, at jeg kender dem. Det hjælper mig til både at forstå danskere og samfundet.

"Før jeg fik det vikarjob, jeg har nu, sendte jeg rigtig mange ansøgninger til alle mulige steder, og så hjalp den frivillige mig med at ringe til virksomhederne og følge op på ansøgningerne. Nogle gange ringede den frivillige også til virksomhederne og forklarede dem, hvem jeg var. Jeg er overbevist om, at det gjorde en forskel, og at det hjalp mig på vej".

"Det arbejde, jeg har nu, har jeg fået gennem netværk gennem min søns klassekammerat. Det var så dejligt, da jeg kunne gå op på kommunen og sige, at jeg kunne tjene mine egne penge nu".

"Det er helt sikkert gennem min kontaktfamilies netværk, at jeg i første omgang fik min praktik, som har ledt til det arbejde, jeg har. Jeg er slet ikke i tvivl om, at netværk er en god løsning for de fleste af os, der er kommet til landet, og det er gennem netværk, at integrationen bliver god".

“Jeg tror, at venskaber giver bedre integration. Når vi kender hinanden, forstår vi også hinanden bedre, og på den måde kan vi også tage mere ansvar. X hjælper mig til at forstå Danmark, og uden hendes familie ville det være meget sværere. Jeg er meget glad for, at jeg kender hende”.

“For mig er min kontaktfamilie lidt ligesom vejen til at lære kulturen at kende. Det har stor betydning for, hvordan jeg har det. De tager mig med ud og laver ting, og jeg er med hjemme og besøge deres familie og venner. Gennem dem lærer jeg også flere mennesker at kende”.

“X var min kontaktperson, men nu er han min bror. Min lille søn, der lige er født, skal hedde det samme som ham. Det er et godt navn, som minder mig om en, der hjælper andre. Uden X tror jeg ikke, at jeg ville være så glad, som jeg er. Han var god dengang, jeg ventede på familiesammenføring, for dengang var jeg meget ensom”.

“Jeg har brug for, at der er en, som kan fortælle mig om Danmark, for der er meget, jeg ikke forstår, og jeg er her helt alene. Vi taler meget sammen om samfundet, om skolen og om arbejde. Jeg vil rigtig gerne have en god uddannelse, så jeg kan få et godt arbejde, og det taler vi meget om, og vi kigger også på mange ting på computeren”.

“Jeg vil rigtig gerne finde et arbejde, som jeg kan have i ferierne, og når jeg ikke er i skole. Derfor har mig og X brugt meget tid på at sidde og lede efter arbejde på computeren sammen. Hun har også hjulpet mig med at skrive et CV, som hun hjalp mig med at sende til IKEA. Hun er rigtig god til at skrive et CV, og hun ved præcis, hvordan jeg skal skrive det”.

“Jo flere danskere jeg kender, jo mere kender jeg også samfundet. Sidste år var jeg inviteret med til jul hos min kontaktfamilie – og det er jeg også i år. Det er rigtig dejligt”.

“Før jeg mødte X, følte jeg mig meget ensom og meget alene. Jeg kommer fra en meget stor familie, og jeg savnede både familie og venner. Efter at jeg mødte X, begyndte jeg at blive meget gladere, fordi jeg havde en at lave ting sammen med, og jeg fik også flere venner gennem ham”.

“Han betyder alt – han hjælper rigtig meget med alle mulige ting. Min sagsbehandler er rigtig sød, men hun har ikke særligt meget tid, ligesom X har, for han er gået på pension nu. Vi ses flere gange om ugen, og vi ringer også tit sammen. Han er som familie for mig, min kone og vores børn”.

“I min søns klasse var der bedsteforældredag, men han fortalte ikke mig noget – han var bare lidt ked af det. Han har jo ikke bedsteforældre i Danmark. Men da jeg fandt ud af det, spurgte jeg, om han ville have X (frivillig ven) med, og det ville han gerne. Hun blev meget rørt, da vi spurgte, og min søn var meget stolt, og siden har de to været meget tætte”.

“Danskerne respekterer en mere, når man har et arbejde – når jeg siger, at jeg arbejder i en butik, kan jeg se på deres ansigt, at de bliver glade. Det er vigtigt for mig, at jeg har et arbejde, fordi det er vigtigt for samfundet og for min familie”.

Opsamling af relationens udbytte

LG Insight vurderer på baggrund af viden og erfaringer fra både kommunale aktører, frivillige og flygtningene selv, at der er grundlag for at tale om en væsentlig integrationsunderstøttende effekt af vennerelationen. Relationen bidrager særligt til sociale effekter, hvilket fremhæves af samtlige tre aktør-typer. Derudover viser den løbende evaluering af VV, at der er grundlag for at pege på både direkte og indirekte beskæftigelseseffekter af vennerelationen.

De sociale effekter viser sig særligt gennem flygtningenes øgede netværk, øgede sprogforståelse og øgede samfunds- og kulturforståelse. LG Insight vurderer derfor, at den frivillige indsats spiller en væsentlig rolle i flygtningenes tilknytning til samfundet, hvilket også ifølge både flygtningene selv og kommunerne har en positiv indvirkning på integrationen og trivslen i samfundet. De frivillige bidrager til, at der bliver bygget bro mellem kulturerne, ligesom relationen kan være med til at afmystificere op til flere ting for begge parter.

Flygtningenes kontakt til frivillige kan hjælpe dem tættere på beskæftigelse, bl.a. indirekte grundet forbedret danske sprogkundskaber, bedre forståelse af det danske arbejdsmarked og måske gennem netværk. De frivillige kan også have en direkte effekt på flygtningenes beskæftigelse gennem bl.a. hjælp til at skrive ansøgning og CV, hjælp til at finde frem til mulige arbejdspladser, eller hjælp til hvad man siger og ikke siger til jobsamtalen. Det kommunale jobcenter hjælper flygtningene i den konkrete beskæftigelsesindsats, men erfaringer fra interview viser, at beskæftigelsesspørgsmålet fylder meget i den daglige samtale mellem flygtninge og frivillige, hvorfor frivillige derfor også må vurderes at have en understøttende jobeffekt.

Evalueringen af indsatsen viser, at Venner Viser Vej er en indsats, der dels bidrager med rammerne for kommunal inddragelse af civilsamfundet, og at samarbejdet mellem Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har betydning herfor. De to organisationer har tilsammen stor organisatorisk kapacitet og kompetence til at understøtte etablering af lokale samarbejdsformer mellem kommune og lokale civilsamfundsorganisationer og frivillige.

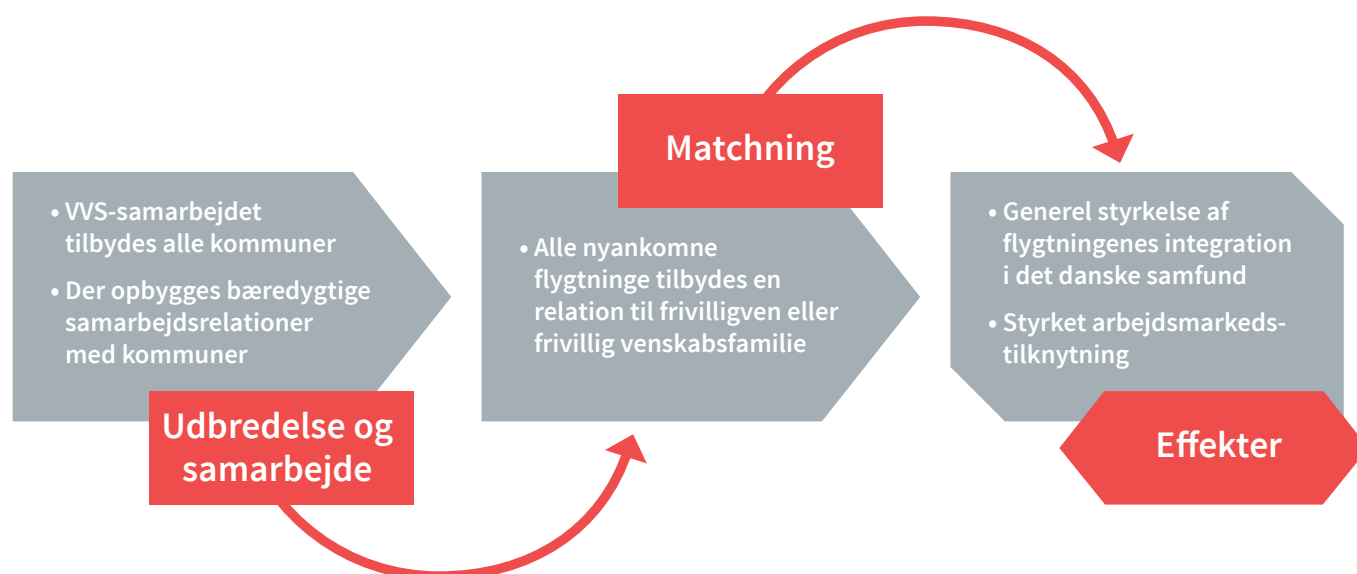
BILAG

Bilag A: Kort om Venner Viser Vej

Venner viser vej – simpel forandringsteori

Aktører i Venner Viser Vej

Projektgruppen: Projektgruppen for VW består af en projektleder i samarbejde med en konsulent fra migrations- og flygtningesektionen, hvis opgaver er at lede og facilitere projektets afvikling.

Regionale fagkonsulenter: De regionale fagkonsulenter er konsulenter ansat af landskontoret hos Røde Kors. I forbindelse med VW bistår konsulenterne blandt andet med udformning af lokale samarbejdsaftaler, inspirationsmøder, rekruttering samt løbende understøttende arbejde.

Aktivitetsleder: En aktivitetsleder er den frivillige projektkoordinator, der i den lokale Røde Kors-afdeling varetager de koordinerende opgaver i VW-indsatsen. Aktivitetslederen varetager typisk samarbejdsrelationen til kommunen, ligesom det er aktivitetslederen, der typisk står for match af flygtning og frivillig.

Kommunale aktører: Den kommunale aktør er typisk en person, der af kommunen er udvalgt som aktivitetslederens kontaktperson og derfor skal varetage samarbejdsrelationen til aktivitetslederen. De kommunale medarbejdere orienterer nyankomne flygtninge om VW-tilbuddet - herunder motiverer til deltagelse i tilbuddet samt formidler kontaktoplysninger til aktivitetsleder, hvis de nyankomne flygtninge takker ja til tilbuddet.

Frivillige venner: De frivillige venners primære opgave består i den personlige relation til (og netværk for) flygtningen. Det er i høj grad i fællesskab mellem flygtningen og den frivillige (og evt. aktivitetslederen), at de selv fastsætter rammerne for deres møde og relation. Derfor adskiller mange match sig fra hinanden, idet det er individuelt, hvordan de starter op, og hvordan de udvikler sig, når først matchet er etableret.

Bilag B: Realisering af projektmål

Succeskriterium	Vurdering
<p>Succeskriterium A</p> <p>Der er udbredt viden om tilbuddet og etableret dialog med alle kommuner med henblik på at afdække, om der er behov for at etablere venne-tilbuddet og/eller styrke det eksisterende tilbud.</p>	<p>Realiseret</p> <p>Ved evalueringstidspunktet er VV-indsatsen, med undtagelse af tre kommuner, udbredt til samtlige kommuner, hvor der er et behov. I 63 kommuner dækkes det kommunale behov, mens der i 32 eksisterer et ikke-formaliseret/ikke fuldt dækkende tilbud. Dette svarer til, at VV-indsatsen dækker 97 pct. af de danske kommuner med behov.</p>
<p>Succeskriterium B</p> <p>Der er i alle kommuner, hvor der er et behov, etableret samarbejdsformer mellem kommune og relevante lokale frivilligorganisationer, der sikrer, at alle nyankomne flygtninge får tilbudt en frivillig ven eller venskabsfamilie.</p>	<p>Realiseret</p> <p>På landsplan er der indgået i alt 61 underskrevne samarbejdsaftaler ml. frivillige og kommunen. Tæt på 80 pct. af kommunerne med samarbejde med frivillige fra Røde Kors og/eller Dansk Flygtningehjælp har etableret en aftale om samarbejde. I slutevalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner fremgår det, at 33 pct. har fast beskrevne rutiner for samarbejde og henvisning af nyankomne flygtninge. 33 pct. har fokus på tilbuddet, men dog ikke beskrevne rutiner.</p>
<p>Succeskriterium C</p> <p>Det tilstræbes, at der lokalt er et dækkende antal frivillige, så alle nyankomne flygtninge, der takker ja til tilbuddet, tilbydes en ven hurtigst muligt efter ankomst til kommunen. Behovet vil forventeligt være at blive matchet senest tre måneder fra ankomst til kommunen.</p>	<p>Ikke realiseret</p> <p>Rekruttering af frivillige er blandt indsatsens primære udfordringer, og ved udgangen af 2018 blev det anslået, at Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp tilsammen manglede at rekruttere i alt 991 frivillige for at kunne matche kommunernes behov til fulde.</p> <p>I slutevalueringens spørgeskemaundersøgelse vurderer 48 pct. af kommunerne, at henviste flygtninge bliver matchet med en frivillig indenfor tre måneder. Tilsvarende vurderer 44 pct. af aktivitetslederne, at der bliver etableret match indenfor tre måneder.</p> <p>I samme spørgeskemaundersøgelse vurderer 23 pct. af kommunerne, at 75-100 pct. af de nyankomne flygtninge bliver matchet med en frivillig, hvorfor der registreres en stigning fra første til fjerde kvartal i 2018, da det i første kvartal var 13 pct. af kommunerne, der vurderede at 75-100 pct. af nyankomne flygtninge blev matchet med en frivillig.</p>

Succeskriterium	Vurdering
<p>Succeskriterium D</p> <p>Der genereres løbende ny viden om projektet, der bidrager til læring undervejs i projektet og den efterfølgende forankring.</p>	<p>Realiseret</p> <p>Som evaluator tilknyttet indsatsen har LG Insight gennem hele projektperioden indsamlet data, viden og erfaringer, som er blevet formidlet gennem evalueringsslag, midtvejsevaluering samt nærværende slutevaluering, der alle bidrager til projektets læring. Desuden indsamler Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp kvartalsvise opgørelser, hvor de ved hjælp af et program udviklet til formålet sammen kan holde ajourført status på projektets udbredelse m.m. Derudover indsamles der af Røde Kors ifm. Ryk-ud-kurser om kulturmøder, som bl.a. afholdes for frivillige, deltagerevalueringer, som bl.a. vurderer på udbyttet af kurset.</p>
<p>Succeskriterium E</p> <p>Indsatsen og relationen mellem frivillig ven og flygtning bidrager til øget netværk og tilknytning til samfund, herunder tilknytning til arbejdsmarkedet. Borgeren selv, de frivillige samt aktører vurderer, at VV-relationen understøtter flygtningenes forudsætninger for at komme i beskæftigelse, eksempelvis gennem forbedrede danske sprogkundskaber.</p>	<p>Realiseret</p> <p>Kvantitativ dataindsamling blandt frivillige aktører, kommunale aktører samt flygtninge viser generelt, at relationen mellem en frivillig ven og flygtningen har positiv indvirkning på flygtningens tilknytning til samfundet samt forståelse og kendskab til arbejdsmarkedet. I slutevalueringens spørgeskemaundersøgelse vurderer kommunerne især, at flygtninge gennem kontakt til en frivillig ven får praktisk hjælp i hverdagen, øget kendskab til danske normer og værdier samt bidrager til at styrke flygtningenes sprogkundskaber. I interview med aktivitetsledere, frivillige samt flygtninge peger de på samme effekter af VV-indsatsen.</p> <p>I slutevalueringen vurderer godt halvdelen af kommunerne, at VV-indsatsen har en beskæftigelsesfaglig effekt i form af netværk, hjælp til jobsøgning m.m. Derudover vurderer 70 pct., at relationen bidrager til, at flygtningene opnår øget kendskab til arbejdsmarkedet.</p> <p>Flygtninge i beskæftigelse fremhæver samstemmende, at deres frivillig ven har haft stor betydning for deres arbejdsmarkedstilknytning, ligesom de i uddannelse fremhæver at den/de frivillige støtter dem med hjælp til lektier, opgaver, forståelse af uddannelsessystem m.m.</p>

Mål og langsigtet virkning (udvidet forandringsteori)	Vurdering
<p>Udbredelse af viden og interesse blandt kommuner om deltagelse i “Venner Viser Vej”:</p> <p>Alle flygtninge tilbydes en frivillig ven/venskabsfamilie.</p>	<p>Delvis realiseret</p> <p>Evalueringen dokumenterer, at alle kommuner har fået tilbudt et samarbejde om VV-tilbuddet, og at 95 kommuner ved evalueringsafslutningen har etableret et VV-tilbud.</p> <p>Evalueringen viser, at ikke alle flygtninge og familiesammenførte får tilbudt en frivillig ven. Kommunerne tilkendegiver i spørgeskemaundersøgelsen, at en gruppe flygtninge vurderes ikke at have ressourcer til en relation med en frivillig ven (f.eks. på grund af sygdom), hvorfor de ikke får tilbuddet. I andre tilfælde er der manglende rutiner i kommunerne, hvorfor ikke alle sagsbehandlere nødvendigvis giver tilbuddet.</p>
<p>Etablering af levedygtige samarbejdsformer lokalt mellem kommuner og frivillig-grupper</p> <p>Der er i alle samarbejdskommuner etableret bæredygtige samarbejdsrelationer/-former mellem kommune og frivillige. Samarbejdet og koordinatorfunktionen har sikret en imødegåelse af behov for tilstrækkeligt antal frivillige og det gode match.</p> <p>Alle flygtninge, der takker ja til tilbuddet, tilbydes en frivillig ven/venskabsfamilie.</p>	<p>Realiseret</p> <p>96 pct. af kommunerne vurderer, at der også fremover er grundlag for at forsætte samarbejdet om VV-indsatsen.</p> <p>Antallet af kommuner med en fast forankring af VV-samarbejdet er steget i løbet af 2018, ligesom også antallet af samarbejdsaftaler mellem kommune og Røde Kors/Dansk Flygtningehjælp er steget.</p> <p>Det faldende antal af nyankomne flygtninge samt udfordringer med at rekruttere frivillige udfordrer bæredygtigheden af VV-samarbejdet. Tilsvarende kan det være krævende for de frivillige aktivitetsledere at fastholde energi i en indsats over en lang årrække. Det vurderes derfor nødvendigt, at de to organisationer fortsat støtter op og understøtter VV-forankringen i kommunerne i de kommende år.</p>
<p>Mobilisering af dækkende ressourcer hos frivillige/foreninger, herunder rekruttering af frivillige</p> <p>Der er blandt frivillige og i frivilligrupper etableret en egen “drivkraft” for “Venner Viser Vej”.</p> <p>Alle flygtninge, der takker ja til tilbuddet, tilbydes en frivillig ven/venskabsfamilie.</p>	<p>Delvis realiseret</p> <p>VV-indsatsen udfordres med færre nyankomne flygtninge, rekruttering af frivillige samt af “projekt-træthed” over årene. Flere kommuner vil også fremover have behov for “psykologisk iltning” og konkret bistand fra Røde Kors/Dansk Flygtningehjælp, så VV-tilbuddet fastholdes. Løbende støtte og sparring af og med regionale konsulenter samt deltagelse på Ryk-udkurser, temadage m.m. kan være medvirkende til fastholdelse.</p>

Mål og langsigtet virkning <i>(udvidet forandringsteori)</i>	Vurdering
<p>Forankring og læring</p> <p>Kommune og frivillige vil fremover og projektuafhængigt kunne tilbyde flygtninge en frivillig ven/venskabsfamilie.</p> <p>Hovedparten af landets kommuner har kendskab til og anvender erfaringer fra "Venner Viser Vej".</p>	<p>Delvist realiseret</p> <p>I en række kommuner vil der fortsat i årene fremover være behov for rådgivning og støtte fra Røde Kors/Dansk Flygtningehjælp.</p> <p>Det er vurderingen, at kendskabet til WW, herunder erfaringer fra WW, er nået ud til samtlige kommuner. Dels gennem organisationernes egen formidling, dels gennem netværk, konferencer m.m.</p> <p>Desuden deler flygtningene deres gode erfaringer med en frivillig ven med hinanden, hvorfor der også opleves et stigende antal flygtninge og familiesammenførte, der på egen hånd efterspørger match hos enten kommunen eller direkte til frivillige organisationer. Dette underbygger indsatsens forankring og opfattelse blandt flygtningene selv.</p>

Bilag C: Uddybning af organiseringen af VV

DET NATIONALE NIVEAU

varetager udvikling og ledelse af projektet og har reference til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Det nationale niveau sætter mål og rammer for VV-projektet og varetager herunder den landsdækkende kommunikation samt kampagnearbejde. Som sekretariatsbistand er tilknyttet en projektleder i Røde Kors for VV-indsatsen.

Projektets styregruppe er sammensat af fem medlemmer, som repræsenterer følgende funktioner hos Røde Kors: Chef for national afdeling, leder af integrationssektionen, integrationskonsulent, kommunikations- og fortalerchef samt repræsentant fra Røde Kors' asylafdeling. Styregruppen varetager det overordnede ansvar for realisering af projektets målsætninger. Styregruppen har ligeledes ansvar for at igangsætte aktiviteter og indsatser, der understøtter de forventede leverancer og resultater.

Projektets følgegruppe er sammensat af interessenter, der har fagekspertise og praksisnære erfaringer med de områder, VV berører. Det vedrører bl.a. udvalgte kommuner, ligesom Styrelsen for International Rekruttering og Integration deltager på følgegruppens møder som observatør.

- Projektets styregruppe mødtes ca. hver anden uge i løbet af projektets første 1½ år. Styregruppen blev nedsat i marts 2016, hvorefter første møde blev afholdt i april 2016. På det første møde blev styregruppens mandat og virke vedtaget.
- Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp afholder faste samarbejds møder på chefniveau med det formål at koordinere udbredelse, drøfte aktiviteter og håndtere konflikter og udfordringer i opløbet.
- Følgegruppen mødes 2-3 gange årligt. På møderne får følgegruppen indsigt i projektets foreløbige resultater, og de har mulighed for at kvalificere indsatser gennem deres respektive erfaringer og inputs.

DET REGIONALE NIVEAU

består hovedsageligt af seks regionale fagkonsulenter fra Røde Kors, der er tildelt hvert deres regionale område. Konsulenterne varetager et understøttende arbejde lokalt, og bidrager ligeledes med vidensdeling på tværs af lokalområderne. Derudover fungerer de regionale konsulenter som bindeled mellem det nationale og det lokale niveau.

- Der afholdes årligt et fællesmøde for de regionale konsulenter og ledelsen fra Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp. Her drøftes rammer for samarbejdet samt vidensdeling på tværs af organisationer.
- Konsulenterne fra de respektive regionale områder fra Dansk Flygtningehjælp og Røde Kors mødes typisk to-fire gange årligt for at koordinere indsatserne i de enkelte kommuner. Typisk gennemgår konsulenterne de respektive indsatser i kommunerne en efter en. Derved er organisationerne løbende orienteret om hinandens status.

DET LOKALE NIVEAU

løfter den relationsskabende opgave til både kommuner, flygtninge og frivillige. Gennem aktivitetslederne etableres relationer til kommunerne samt match mellem frivillige og flygtninge.

- I kommuner med VV-samarbejde afholdes samarbejds møder mellem kommunerne og lokalforeningerne hvert kvartal, halvårligt eller én gang årlig. På samarbejds møderne drøfter og evt. justerer parterne typisk samarbejds metoderne, ligesom de giver hinanden en status på elementer og områder vedrørende VV-indsatsen.
- I lokalforeningerne afholdes typisk kvartalsvise eller halvårslige møder for de frivillige, hvor de frivillige har mulighed for vidensdeling, ligesom aktivitetslederen her har mulighed for at orientere om evt. projektstatus, nyheder m.v. I nogle kommuner deltager den kommunale aktør for enten at give et oplæg eller for at besvare spørgsmål.

Bilag D: Udbredelses- og fastholdelsestiltag

Kurser og informationsmøder:

- **Ryk-ud-kurser:** Kurset handler om kulturmøder og retter sig særligt mod frivillige og deres møde med en flygtning (og en anden kultur) og en forståelse af de kulturelle forskelle, der kan være, og hvordan de bedst kan håndteres.
- **Regionsmøder/inspirationsdag for kommuner afholdt i samarbejde med Center for Frivilligt Socialt Arbejde.** Her har Røde Kors præsenteret Venner Viser Vej med det formål at inspirere kommunerne til, hvordan der kan samarbejdes med frivillige i integrationsindsatsen.
- **Temadage om netværksfamilier og -personer:** Integrationsteamet på Røde Kors' landskontor har afholdt temadage for frivillige venner, hvor fokus har været på vidensdeling, ny inspiration og ny viden om bl.a. kommunernes arbejde.
- **Temadage for aktivitetsledere:** Integrationsteamet på Røde Kors' landskontor har afholdt temadage for aktivitetsledere i integrationsindsatser med fokus på vidensdeling, ny viden og inspiration til hvordan opgaven med bl.a. match eller fastholdelse af frivillige kan foregå.
- **Frivilligmøder/dialogmøder:** De regionale konsulenter deltager på lokale møder med både frivillige og kommunale aktører for enten at holde oplæg om lovgivning, samarbejde/ motivering af frivillige m.m. Konsulenten har kendskab til begge arenaer og kan derfor tage "helikopterperspektiv" på samarbejdet/indsatsen.

Hjemmeside og materialer:

- Indsatskatalog til lokale frivillig-afdelinger for Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp, der præsenterer og beskriver i alt 18 forskellige indsatser, der kan anvendes til rekruttering.
- Som en del af Røde Kors' hjemmeside er der etableret en side kun med fokus på Venner Viser Vej. På hjemmesiden findes der information om indsatsen samt en række inspirationsvideoer for både frivillige, flygtninge og kommunale aktører, ligesom der findes en række tilgængelige materialer, som både findes elektronisk og i trykt form:
  - Lokal ven for en flygtning – inspiration til dig som er frivillig
  - Håndbog – til dig der er leder af netværksaktivitet for frivillige og flygtninge
  - Vis en flygtning dit lokalsamfund (rekrutteringsfolder)
  - Kontakt-og samtykkeskema på fem forskellige sprog
  - Sådan samarbejder I med frivillige om netværkstilbud til flygtninge (hæfte til kommuner)
  - Eksempel på dagsorden til det første møde mellem frivillig og kommune
  - En god start i Danmark med en frivillig ven (hæfte til flygtninge på fem forskellige sprog)
  - Få en god start i Danmark (hæfte til flygtninge på fem forskellige sprog)

Kampagner:

- **Rekrutteringskampagne:** I januar 2018 gik Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp sammen om at koordinere en landsdækkende rekrutteringskampagne. Kampagnen resulterede i flere end 500 nye frivillige. Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp vil igen i januar 2019 præsentere en fælles kampagne, hvor kampagnen i 2019 i højere grad end 2018 vil være præget af partnerskab og fælles afvikling af kampagne-aktiviteter.

Bilag E: Metoder til opgørelse af udbredelse og forankring

Hvert kvartal foretager Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp en opgørelse over status på samarbejdsgrader i samtlige af landets kommuner. Dette foretages i en monitoreringsdatabase, som er udviklet af organisationerne, og som bl.a. har fungeret som styringsværktøj ift. prioriteringer og indsatser.

Som en del af registreringerne tildeles hver kommune én af i alt tre statuskategorier, der hver især angiver forskellige grader af samarbejde, samt i hvilken grad tilbuddet matcher den enkelte kommunes behov. De tre kategorier angiver status på udbredelse, forankring og bæredygtighed af indsatserne i de enkelte kommuner.

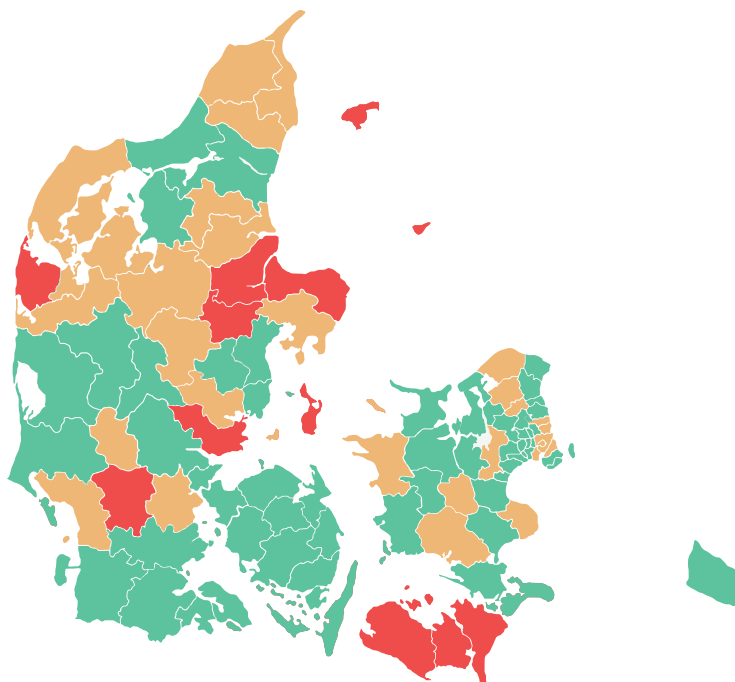
Alle landets kommuner inddeles i følgende tre kategorier, som illustreres via to danmarkskort på side 26.

- **Kategori 1 (grøn):** Kommuner, hvor VV-tilbuddet er fast forankret, og hvor kommunens behov er dækket.
- **Kategori 2 (gul):** Kommuner, hvor VV-tilbuddet er løst forankret, og hvor kommunens behov ikke er dækket til fulde.
- **Kategori 3 (rød):** Kommuner, hvor der ikke er etableret samarbejde mellem kommunen og frivilligorganisation(er).

Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp har siden 2. kv. 2016 foretaget kvartalsvise opgørelser af lokale samarbejdsgrader, hvilket har gjort det muligt at følge udviklingen.

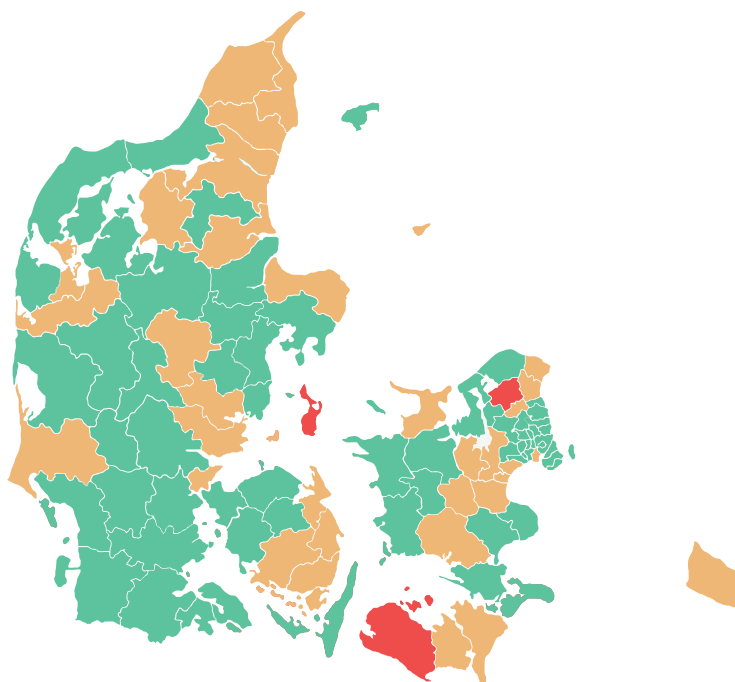
Dette bilag viser et kort fra 2. kv. 2016 og et kort fra 4. kv. 2018, og viser derfor, hvordan billedet så ud, første og sidste gang opgørelsen blev foretaget. Dels viser de to kort, at der over tid er et stigende antal kommuner, der markeres med grøn, men kortene viser også, at kategoriseringerne af kommunerne ikke er statiske, og at kommuner, der ved 2. kvartal 2016 måske var "grønne", ved 4. kvartal 2018 nu blev kategoriseret som "gul".

Kort 1: Udbredelse af samarbejde, 2. kv. 2016¹⁹

Kilde: Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp

Kort 2: Udbredelse af samarbejde, 4. kv. 2018

Kilde: Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp

19 Projektets første status blev opgjort i 2. kv. 2016. Det betyder, at udviklingen i indsatsens indledende arbejde, der startede i slutningen af 2015, ikke fremgår af danmarkskortene.

